

EUROBAROMETRE 72

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KAMUOYU

Güz 2009

ULUSAL RAPOR

TÜRKİYE

Bu araştırma Avrupa Komisyonu Basın ve İletişim Genel Müdürlüğü tarafından talep ve koordine edilmiştir.

Bu rapor Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu tarafından hazırlanmıştır.

Bu belge Avrupa Komisyonu'nun görüşlerini yansıtmaz.

Tüm yorum ve görüşler raporu hazırlayan yazara aittir.

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	3
2. Sosyo-ekonomik göstergeler	4
3. AB hakkında görüşler ve AB'nin Geleceği	12
4. AB , Dünya, Küreselleşme	27
5. Mali ve Ekonomik Kriz	31
6. Değerler	34
7. Sonuç	38
 EK	
Araştırmada kullanılan soru formu ve teknik özellikler	42

1. GİRİŞ

Bu rapor 2009 yılının ikinci yarısı itibariyle Türkiye kamuoyunun Avrupa Birliği'ne (AB) bakışını genel hatlarıyla ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu amaçla, AB'ne üyelik müzakere sürecinde bulunan Türkiye kamuoyunun görüşlerini üye ve üye adayı ülkeler ile karşılaştırmalı olarak verilmeye çalışılmıştır.

Türkiye araştırmasına temel olan 1002 görüşme 27 Ekim-15 Kasım 2009 tarihleri arasında kişilerle yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Aşağıdaki raporda bu araştırmanın sonuçlarından “**Güz 2009**” sonuçları olarak bahsedeceğiz. Buradaki kimi veriler geçmişte yürütülmüş Eurobarometre araştırmalarıyla karşılaştırılarak zaman içindeki gelişmeler izlenebilir. Bu veriler, hem zaman içerisinde Türkiye özelindeki gelişmeleri ortaya koymakta hem de araştırmada yer almış diğer ülkelerdeki gelişmelerle karşılaştırmaktadır.

Araştırmada kullanılan soru formu ekte verilmiştir.

2. SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

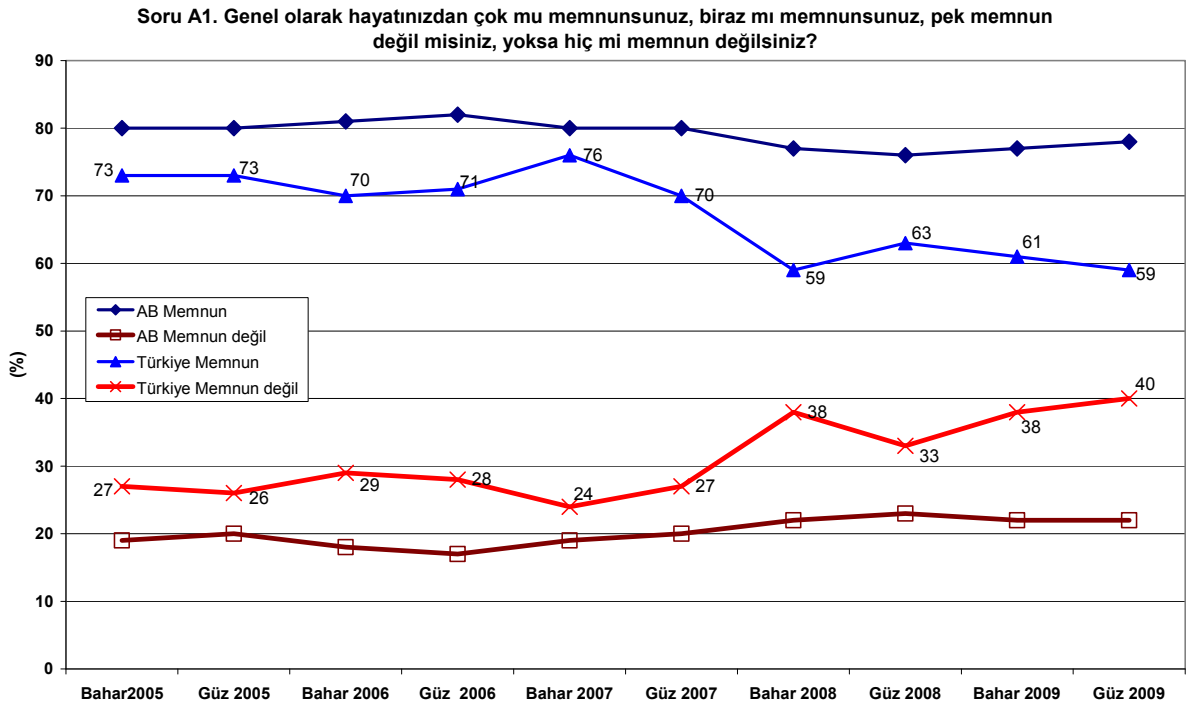
Bu bölümde AB'ye üye ve aday ülkelerin kamuoylarının araştırılmasının yürütüldüğü dönemde dünyaya ve hayatlarına bakışları, beklentileri, umutları ve değişik konular hakkındaki görüşleri üzerinde durulmaktadır.

Hayattan memnuniyet

Güz 2004'ten bu yana AB'ye üye ülkelerde genel olarak hayatından memnun olduğunu belirtenlerin oranı yaklaşık %80 düzeyinde seyretmekteydi. Bahar 2008'den bu yana ise, gerek AB genelinde, gerek Türkiye'de, hayattan memnuniyette anlamlı düzeylerde düşüşler gözlenmektedir.

Her ne kadar hayattan memnuniyet düzeyi Türkiye için Güz 2009'da %59 (Bahar 2009'da %61) ile yüksek görünse de bu düzey bir yıl önce Güz 2008 araştırmasında %63 idi. AB ülkelerindeki %76-77'lik düzey ile karşılaştırıldığında da bu düzey düşük kalmaya devam etmektedir.

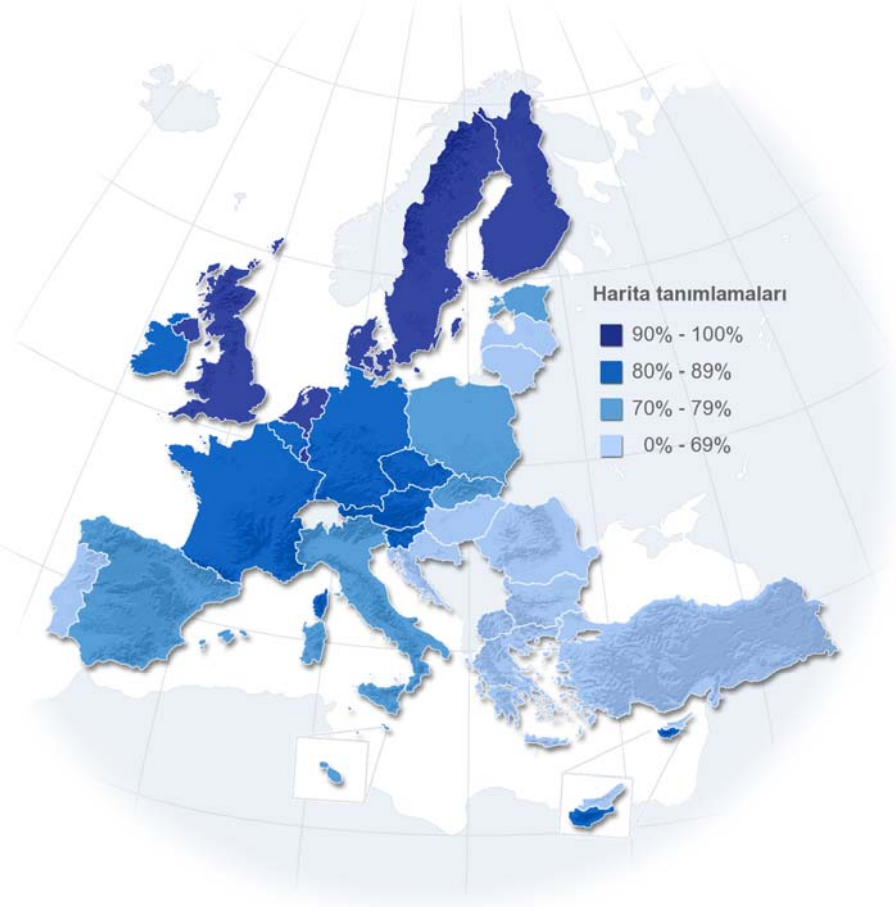
Türkiye'deki hayattan memnuniyet düzeyi Güz 2007'den Bahar 2008'e gelindiğinde %70'ten %59'a %11 puan düşmüştü. Bahar 2008'den bu yana geçen yaklaşık bir buçuk yıllık süre içinde gözlenen yükselmeye rağmen Güz 2009'da varılan noktanın hayattan memnuniyet düzeyinde anlamlı bir yükselmeye karşılık geldiği söylenemez. Bununla beraber, Türkiye'den daha kötümser görünen ülkeler arasında hayatlarından memnun olanların oranı Macaristan'da ancak %42, Yunanistan'da %58, Bulgaristan'da %38, Romanya'da %47 ve Portekiz'de de %53 görünmektedir. Güz 2007'de memnuniyet düzeyi Türkiye'den daha düşük 9 ülke bulunurken, Bahar 2008'e gelindiğinde, bu sayı ancak 4, Güz 2008 ve Bahar ve Güz 2009'da da 8'dir. 2005 yılından bu yana son dört yıl içerisinde yürütülen 10 araştırmanın en düşük hayattan memnuniyet düzeyi Güz 2009'da ortaya çıkmış olup, Bahar 2007'den tam 17 puan daha düşüktür.

	DK	98%
	LU	96%
	SE	96%
	NL	95%
	FI	95%
	UK	91%
	BE	89%
	SI	86%
	IE	85%
	DE	85%
	AT	85%
	FR	82%
	CZ	82%
	CY	81%
	EU27	78%
	PL	75%
	ES	74%
	EE	73%
	MT	72%
	SK	72%
	IT	71%
	EL	58%
	LV	57%
	LT	55%
	PT	53%
	RO	47%
	HU	42%
	BG	38%
* CY (tcc) 50%		
	MK	66%
	HR	63%
	TR	59%

Soru: QA1. Genel olarak hayatınızdan çok mu memnunsunuz, biraz mı memnunsunuz, pek memnun değil misiniz, yoksa hiç mi memnun değilsiniz?

Yanıtlar: Çok memnunum + Biraz memnunum

Mevcut Durum Değerlendirmeleri

Güz 2009'da Türkiye kamuoyunun ülke ekonomisinin durumu ile tüm Avrupa ve Dünya ekonomilerinin durumu hakkındaki değerlendirmelerinin ağırlıkla, AB genelinde olduğu gibi kötümser olsa da, görece olarak AB kamuoyundan daha iyimser olduğu gözlenmektedir. Ancak, daha kişisel düzeyde, iş durumu ve hanenin ekonomik durumu hakkındaki değerlendirmelerde, Türkiye kamuoyu AB genelinden daha az iyimserdir. Türkiye kamuoyunun ülkedeki istihdam ve çevrenin durumu hakkındaki görüşleri, AB genelinde de görüldüğü üzere, kötümserlik yansıtmaktadır.

Tablo 1. Şimdi okuyacaklarımın her biri ile ilgili mevcut durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?					
		2009-Bahar		2009-Güz	
		İyi	Kötü	İyi	Kötü
Ülkenin Ekonomik Durumu	AB27	%20	%78	%23	%75
	Türkiye	%27	%71	%27	%71
Avrupa Ekonomisi'nin durumu	AB27	%23	%68	%29	%62
	Türkiye	%38	%41	%42	%37
Dünya'da ekonominin durumu	AB27	%15	%77	%19	%72
	Türkiye	%26	%55	%33	%46
Sizin kişisel iş durumunuz	AB27	%52	%27	%54	%27
	Türkiye	%37	%48	%34	%55
Hanenizin ekonomik durumu	AB27	%65	%33	%64	%34
	Türkiye	%44	%53	%38	%61
Ülkedeki iş / istihdam durumu	AB27	%13	%85	%13	%85
	Türkiye	%14	%81	%14	%84
Ülkede çevrenin durumu	AB27	%44	%52	%43	%53
	Türkiye	%26	%67	%23	%72

Kişilerin kendi alım güçlerini, yani günlük hayatta hanelerine satın alabilecekleri şeyler düşünüldüğünde, araştırma zamanındaki durum 5 yıl öncesiyle karşılaştırıldığında Türkiye’de Güz 2009 itibariyle durumlarının daha kötüye gittiğini belirtenler daha iyiye gittiğini belirtenlerin 3 katından daha fazladır. Yaklaşık 6 ay öncesiyle karşılaştırıldığında bukötümser değerlendirmelerin oranında bir düşüş gerek AB genelinde gerekse de Türkiye’de gözlenmektedir. Ancak, son bir yıl içerisinde genel olarak 5 yıl öncesine göre durumlarının daha kötü olduğunu belirtenler durumlarında gelişme olduğunu belirtenlerden 3 kat daha fazla kalmaya devam etmektedir.

Tablo 2. *Kendi alım gücünüzü, yani günlük hayatınızda hanenizin satın alabileceği şeyleri düşündüğünüzde, şimdiki durumunuzu beş yıl önceki durumunuzla karşılaştırırsanız, durumunuzda gelişme mi olduğunu, durumunuzun aynı mı kaldığını, yoksa durumunuzun kötüye mi gitmiş olduğunu söylersiniz?*

	AB 27		Türkiye	
	Bahar 2009	Güz 2009	Bahar 2009	Güz 2009
Durumunda gelişme oldu	%17	%17	%20	%14
Durumum aynı kaldı	%33	%36	%31	%40
Durumum daha kötüye gitti	%48	%45	%48	%44
Bilmiyor	%2	%2	%1	%2

Gelecek 12 ay hakkında beklentiler

Geleceğe yönelik beklentiler beş ayrı başlık altında ayrıntılı bir şekilde sorgulanmıştır. Tablo 3'den de izlenebildiği gibi Türkiye kamuoyunun genel olarak hayatlarının gelecek 12 ayda nasıl gelişeceğine yönelik beklentileri AB üye ülkeleriyle karşılaştırıldığında, özellikle bu son Güz 2009 araştırmasında biraz daha kötümser olduğu gözlenmektedir. Önceki Güz 2007 ve Bahar 2008 raporlarından sonra geleceğe dair iyimserlik zaman içinde azalmaktaydı. Bu rapor döneminde Güz 2009 itibarıyla son bir yıl ile karşılaştırıldığında Türkiye kamuoyunun gelecek bir yıl hakkındaki iyimserliği AB genelinden farklı olarak anlamlı bir şekilde azalmış görünmektedir.

Örneklemin ancak %24'ü (Bahar 2009'da %30) gelecek bir yıl için genel olarak hayatlarının daha iyi olacağını beklerken AB üyeleri için bu oran, Bahar 2009'a göre düşerek, ancak %26'da kalmaktadır. Türkiye'den daha kötümser beklentiler yalnızca Litvanya ve Macaristan'da gözlenmektedir.

AB üyeleri ve Türkiye arasındaki en belirgin beklenti farkı, ülkenin ekonomik durumuna ilişkin ön görüşlerde göze çarpmaktadır. Öyle ki Türkiye'de %21'lik bir kesim (Bahar 2009'da %25, Güz 2008'de %15, Bahar 2008'de %14) gelecek 12 ayın ülkedeki ekonomik durumu iyileştireceğini beklerken, AB genelinde de bu iyimser beklenti %28 (Bahar 2009'da %25, Güz 2008'de %15, Bahar 2008'de %16) düzeyindedir. Ülkedeki gelecek 12 ay içerisindeki ekonomik durum hakkında Bahar 2008'deki kötümser beklentiler gerek AB genelinde (%46) gerek Türkiye'de (%66) sırasıyla %15 %24 puan düşüş göstermiştir.

Bahar 2009'da ülkedeki iş/çalışma durumunun kötüye gideceğini düşünenler AB genelinde ve Türkiye'de de aynı düzeyde iken (%44). Bu düzey Güz 2009'da Türkiye'de AB genelinin %7 puan üzerinde ve %47 düzeyinde gerçekleşmiştir.

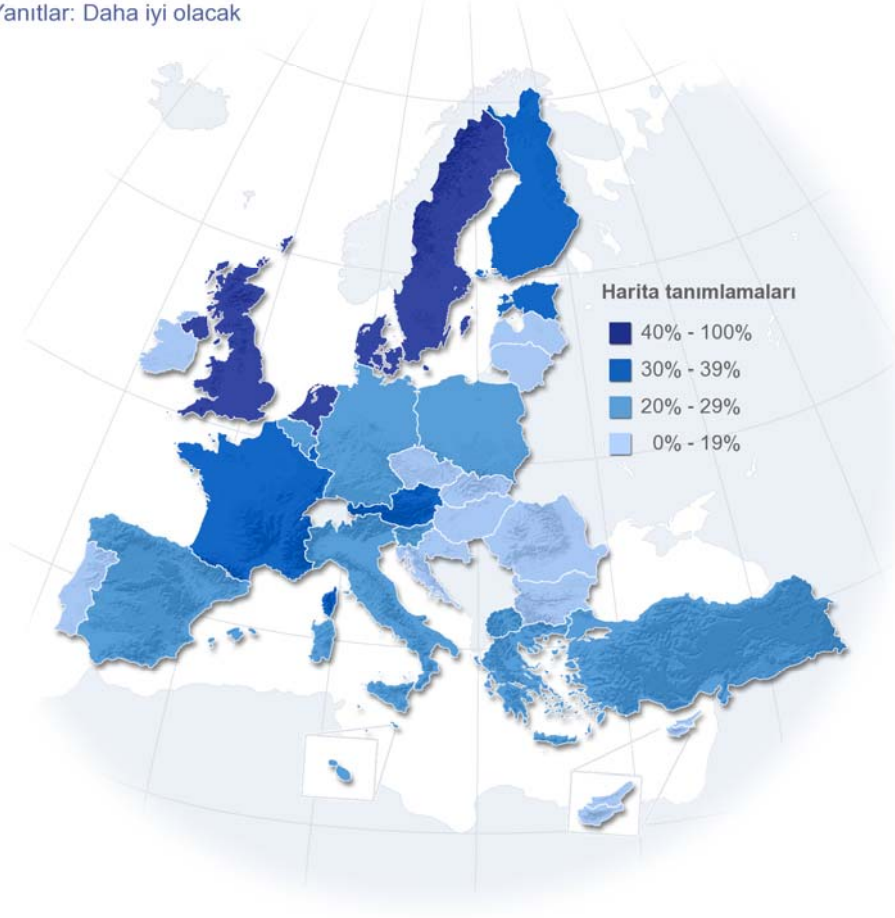
Genel olarak Bahar 2009'da Türkiye'deki gelecek beklentilerinde iyimserlerin oranında bir artış gözlenirken Güz 2009'da durumun kötüleşeceğini düşünenlerin oranında önemli sayılabilecek artışlar oluşmuştur. Yani gelecek beklentilerindeki Bahar 2009'da gözlenen iyimser hava tersine dönmüş görünmektedir.

	SE	61%
	DK	45%
	UK	42%
	NL	42%
	FI	37%
	EE	35%
	LU	33%
	AT	32%
	FR	31%
	BE	29%
	EU27	28%
	SI	27%
	ES	27%
	DE	27%
	EL	24%
	PL	23%
	IT	22%
	MT	21%
	SK	19%
	BG	19%
	CZ	18%
	PT	18%
	IE	16%
	RO	16%
	HU	14%
	LT	14%
	LV	12%
	CY	11%
* CY (tcc) 15%		
	MK	28%
	TR	21%
	HR	11%

Soru: QA4.2. Gelecek 12 ay için beklentileriniz nelerdir? Gelecek 12 ayda ... daha iyi mi, daha kötü mü yoksa aynı mı olacak?

Seçenek: (ÜLKEMİZ)deki ekonomik durum

Yanıtlar: Daha iyi olacak

Tablo 3. Gelecek 12 ay için beklentileriniz nelerdir?				
Genel olarak hayatınız	Daha iyi (%)	Daha kötü (%)	Aynı (%)	CY (%)
AB 27- Bahar 2008	32	16	49	3
AB 27-Güz 2008	24	22	51	3
AB 27- Bahar 2009	27	14	56	3
AB 27- Güz 2009	26	15	56	3
Türkiye- Bahar 2008	25	43	25	7
Türkiye-Güz 2008	24	38	29	9
Türkiye- Bahar 2009	30	30	31	9
Türkiye- Güz 2009	24	31	39	6
Ülkedeki ekonomik durum	Daha iyi (%)	Daha kötü (%)	Aynı (%)	CY (%)
AB 27- Bahar 2008	16	46	33	5
AB 27-Güz 2008	15	51	29	5
AB 27- Bahar 2009	25	34	36	5
AB 27- Güz 2009	28	31	37	4
Türkiye- Bahar 2008	14	66	12	8
Türkiye-Güz 2008	15	53	23	9
Türkiye- Bahar 2009	25	39	28	8
Türkiye- Güz 2009	21	42	31	6
Evinizin ekonomik durumu	Daha iyi (%)	Daha kötü (%)	Aynı (%)	CY (%)
AB 27- Bahar 2008	22	25	50	3
AB 27-Güz 2008	18	27	52	3
AB 27- Bahar 2009	21	18	58	3
AB 27- Güz 2009	21	19	57	3
Türkiye- Bahar 2008	16	51	28	5
Türkiye-Güz 2008	21	41	30	8
Türkiye- Bahar 2009	23	33	36	8
Türkiye- Güz 2009	19	34	42	5
Türkiye'deki iş/çalışma durumu	Daha iyi (%)	Daha kötü (%)	Aynı (%)	CY (%)
AB 27- Bahar 2008	21	39	34	6%
AB 27-Güz 2008	13	53	29	5%
AB 27- Bahar 2009	20	44	32	4
AB 27- Güz 2009	22	40	34	4
Türkiye- Bahar 2008	12	66	15	7%
Türkiye-Güz 2008	13	56	23	8%
Türkiye- Bahar 2009	21	44	27	8
Türkiye- Güz 2009	18	47	29	6
Kişisel iş durumunuz	Daha iyi (%)	Daha kötü (%)	Aynı (%)	CY (%)
AB 27- Bahar 2008	20	10	61	9%
AB 27-Güz 2008	18	12	58	12%
AB 27- Bahar 2009	19	10	59	12
AB 27- Güz 2009	19	11	59	11
Türkiye- Bahar 2008	17	43	34	6%
Türkiye-Güz 2008	18	37	35	10%
Türkiye- Bahar 2009	22	27	37	14
Türkiye- Güz 2009	17	30	44	9

Ülkenin en önemli sorunları

AB ve Türkiye kamuoyları açısından ülkelerin karşı karşıya olduğu en önemli ilk iki sorun değerlendirmelerine bakıldığında ülke gündemlerindeki görece farklılıklar açıkça ortaya çıkmaktadır (Tablo 4).

Bahar dan Güz'e 2009 yılı içerisinde öncelikle terör önemli sorun sıralamasından yükselmiş ve %47 ile Türkiye'de en önemli ikinci sorun olarak görülmektedir. Güz 2007'de %77'lik bir kesim terörü en önemli iki sorun arasına koyarken Bahar 2008'de bu oran ancak %50, Güz 2008'de ise %68'dir. Bahar ve Güz 2009'da işsizliğin ardından terör hala ülke gündeminin ikinci en önemli sorunudur. İşsizliğin ülke gündemindeki önemi son bir yıl içerisinde en üst düzeyindedir. Ekonomik durum (%33) ve enflasyon (%11) ile birlikte düşünüldüğünde ekonomik sorunların en başta gelen sorunlar olarak görüldüğü açıktır. AB geneli için de benzer bir durum söz konusudur.

AB ile Türkiye arasında en önemli farklılaşma terörün gündemdeki yerine dairdir. AB genelinde terör ancak %4 tarafından en önemli sorunlar listesine sokulurken Türkiye'de terör %47 ile en önemli ikinci sorundur. AB genelinde enflasyon Türkiye'de görüldüğünden daha yüksek bir oran tarafından önemli bulunmaktadır. Benzer şekilde sağlık hizmeti sistemi ve göç AB genelinde Türkiye'de görüldüğünden çok daha önemli bulunmaktadır.

Tablo 4. *Şu anda ülkenizin karşı karşıya olduğu en önemli iki sorun sizce nelerdir?*

	Ülke için önemli sorunlar...		Kendiniz için önemli sorunlar		Ülke için önemli sorunlar...		Kendiniz için önemli sorunlar	
	Bahar 2009		Bahar 2009		Güz 2009		Güz 2009	
	AB27	Türkiye	AB27	Türkiye	AB27	Türkiye	AB27	Türkiye
İşsizlik	%49	%67	%21	%47	%51	%63	%20	%43
Terör	%5	%42	%2	%16	%4	%47	%2	%19
Ekonomik durum	%42	%34	%26	%44	%40	%33	%26	%45
Suç	%16	%9	%8	%5	%19	%6	%8	%3
Fiyatların yükselmesi/enflasyon	%21	%10	%38	%20	%19	%11	%38	%19
Eğitim sistemi	%7	%6	%9	%9	%7	%4	%9	%7
Sağlık hizmeti sistemi	%14	%3	%17	%6	%14	%6	%18	%12
Vergilendirme	%7	%3	%11	%3	%8	%5	%13	%5
Emeklilik/Emekli Maaşları	%9	%4	%15	%6	%9	%5	%15	%9
Savunma/Dış ilişkiler	%1	%1	%1	%1	%2	%3	%1	%2
Göç	%9	%2	%4	%2	%9	%3	%4	%2
Çevreyi koruma	%5	%1	%5	%2	%4	%1	%5	%3
İskan	%5	%1	%6	%1	%5	%1	%6	%2
Enerji ile ilgili meseleler	%2	%1	%3	%3	%3	%1	%6	%2
Diğer	%1	%2	%2	%2	%1	%4	%1	%2
CY	%1	%0	%1	%1	%0	%0	%1	%2

Ülkedeki siyasi rejimin en üst düzeyde değerlendirmesi olarak alınabilecek bir soru da demokrasinin ülkede işleyişinden ne ölçüde memnuniyet duyulduğuna dairdir. Güz 2007’den Güz 2009’a gelindiğinde Türkiye’de demokrasinin işleyişinden memnun olanlar %52’den %36’ya gerilerken memnun olmayanların oranı %38’den %58’e yükselmiştir. AB genelinde ise benzer bir değişim gözlenmekte ancak yine de burada demokrasinin ülkede işleyişinden memnun olanların oranı son iki yıl içerisinde %58’den ancak %53’e gerilemiş görülmektedir. Yani AB genelinde ülkeler açısından demokrasinin işleyişinden memnun olanlar net bir çoğunlukken Türkiye’de ne bir çoğunluğun memnun olmadığı görülmektedir.

“Genel olarak düşündüğünüzde demokrasinin Avrupa Birliği’nde işleyişinden ne ölçüde memnunsunuz?” sorusuna verilen yanıtlara bakıldığında ise AB genelinde %54 (Güz 2007’de %52) memnun görünürken Türkiye’de bu oran ancak %41 düzeyindedir. Yani AB üye ülkeleri kamuoyları AB içinde demokrasinin işleyişinden memnun iken Türkiye kamuoyu AB demokrasisine baktığında pek tatmin olmamış görülmektedir.

	Soru 18a. Genel olarak düşündüğünüzde demokrasinin (Türkiye)’de işleyişinden ne ölçüde memnunsunuz?				Soru 18b. Genel olarak düşündüğünüzde demokrasinin Avrupa Birliği’nde işleyişinden ne ölçüde memnunsunuz?			
	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye
	Güz 2007	Güz 2009	Güz 2007	Güz 2009	Güz 2007	Güz 2009	Güz 2007	Güz 2009
Çok memnunum	10	7	14	4	7	6	7	8
Memnunum	48	46	38	32	45	48	24	33
Pek memnun değilim	29	32	24	35	25	26	18	20
Hiç memnun değilim	10	13	14	23	7	6	22	11
Bilmiyor / Cevap yok	3	2	10	6	16	14	29	28
Memnun	58	53	52	36	52	54	31	41
Memnun değil	39	45	38	58	32	32	40	31

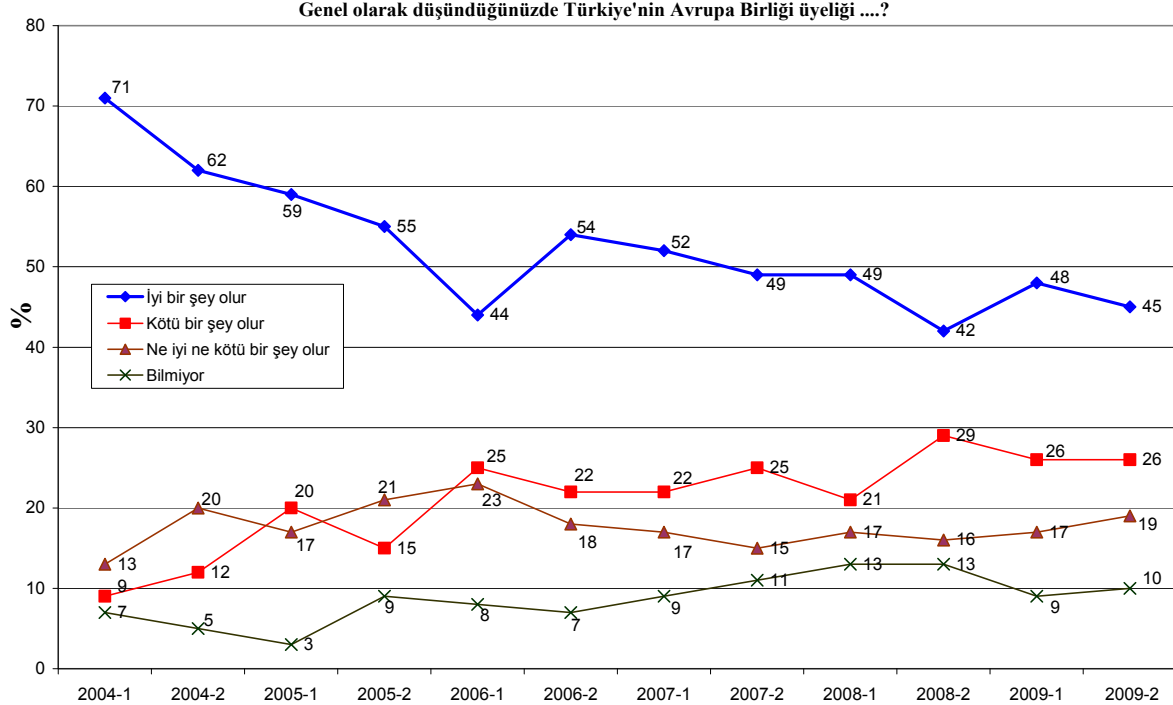
3. AB HAKKINDA GÖRÜŞLER VE AB'NİN GELECEĞİ

Türkiye Kamuoyunun üyelik hakkındaki görüşleri

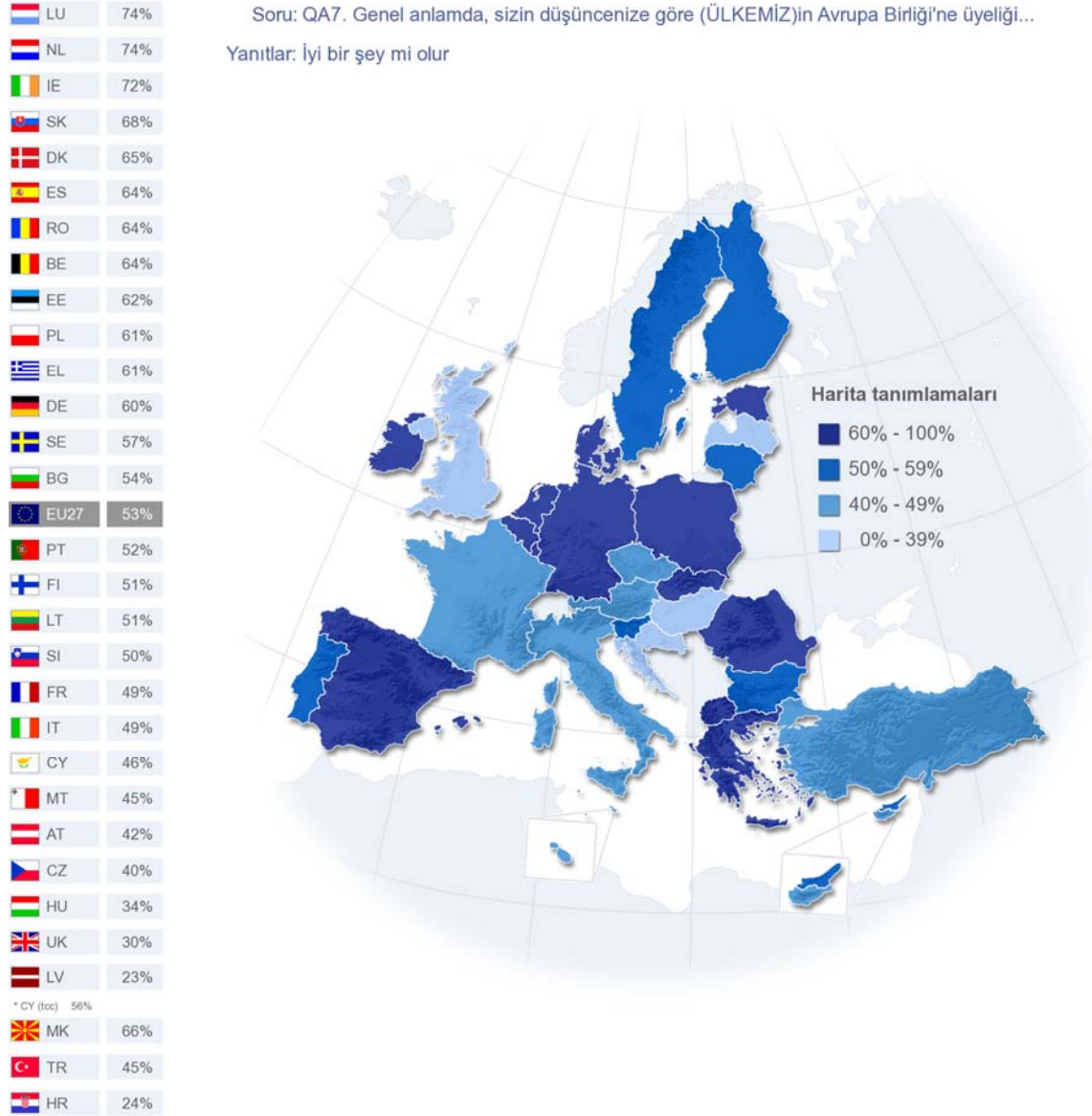
Türkiye kamuoyunun %45'i (Bahar 2009'da %48'i) AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünmektedir. Bu soru özelinde Bahar 2006'da AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünen %44'lük oranın da altında bir düzey %42 ile Güz 2008'de gözlenirken Bahar 2009'a gelindiğinde Güz 2007 ve Bahar 2008'de gözlenilen ve AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünen %49'luk bir kitleye yakın bir düzey yeniden yakalanmış ancak Güz 2009'a gelindiğinde bu oran yeniden %45 düzeyine inmiş görünmektedir.

AB üyeliğinin kötü bir şey olacağını düşünenler ise %26 ile Güz 2008'de doruğa ulaşmış görünen %29'luk bir grubun hemen ardından ikinci en yüksek düzeye karşılık gelmektedir ve bu oranda Bahar 2009'dan bu yana bir değişme olmamıştır. Üyelik ne iyi ne kötü olur diyerek kararsız bir tavır sergileyenler Güz 2006'dan bu yana görülen %15-19 arasındaki düzeyini korumaktadır.

AB üyeliğinin kötü bir şey olacağı fikrini destekleyenler 2004 başında ancak %9 iken bu oran Bahar 2005'te iki katından biraz fazla olarak %20'ye çıkmış ve bir yıl sonrasında, Bahar 2006'da, %25'i bulmuştur. Bahar 2006'dan Bahar 2007'ye dek bu düzeyin altında seyreden AB üyeliğinin kötü bir şey olacağını düşünenler Güz 2007'de yeniden %25 düzeyine erişmiştir. Bahar 2008'e gelindiğinde AB üyeliğinin kötü bir şey olacağını düşünenler yine düşüş göstererek %21 düzeyine inmiştir. Ancak Güz 2008'deki %29'luk düzey 2009 yılı içinde aşılmış ve son beş yıldır neredeyse her dört kişiden birinin AB üyeliğinin kötü bir şey olacağını düşünmesinin söz konusu olduğu düzey erişmiş görünmektedir.

Aşağıdaki haritadan da görüleceği gibi Türkiye’de son iki yıldır %50’nin altında kalan AB üyeliği iyi bir şey olur, ya da halen üye olanlar için, iyi bir şey oldu görüşü, AB genelinde aralarında Çek Cumhuriyeti, Birleşik Krallık, Avusturya, Macaristan, Litvanya’ın bulunduğu beş ülkede Türkiye’dekinden de daha düşük destek bulmaktadır.

Türkiye’nin AB üyeliğinin iyi bir şey olduğunu söyleyenlerin oranındaki düşüşle birlikte bir başka soruda “herşeyi göz önünde bulundurduğunuzda Türkiye AB’ne üye olmakla fayda sağlar mı sağlamaz mı?” sorusuna da verilen olumlu cevap oranının da düştüğü gözlenmektedir. Bahar 2009’da AB üyeliğinin Türkiye’ye fayda sağlayacağını düşünenler %57 düzeyinde iken Güz 2009’da bu oranın ancak %50 olduğu gözlenmektedir.

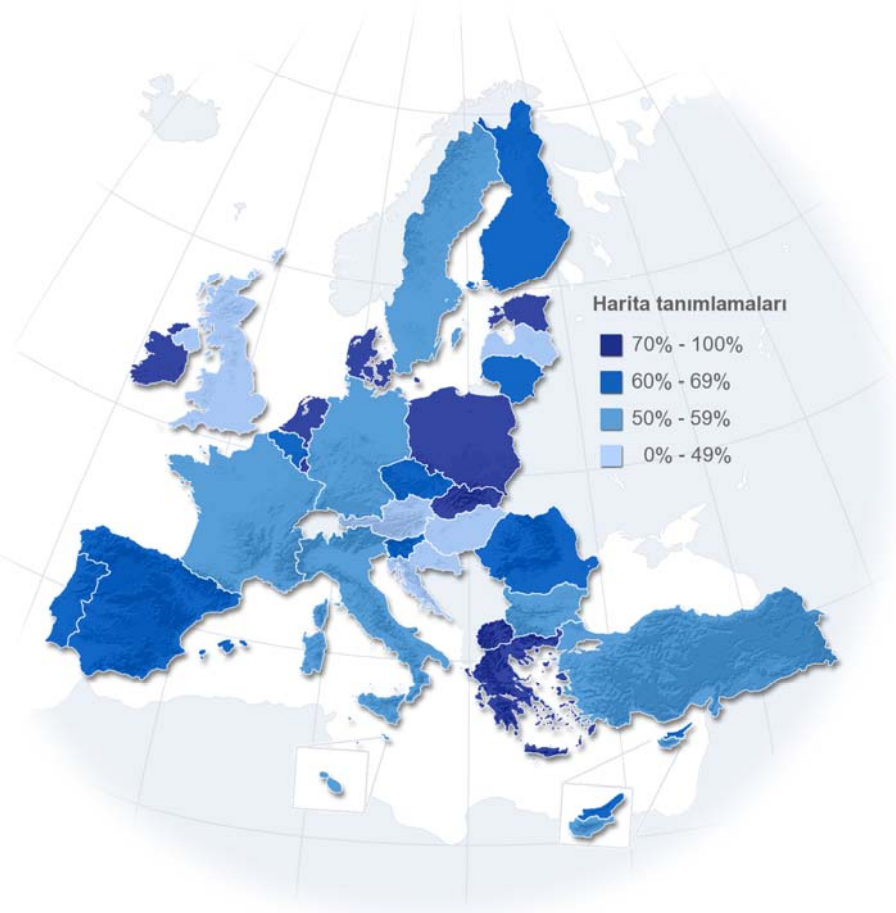
Soru 8a. Herşeyi göz önünde bulundurduğunuzda, Türkiye Avrupa Birliği'ne üye olmakla fayda sağlar mı yoksa sağlamaz mı?		
	Bahar 2009	Güz 2009
Evet, fayda sağlar	57	50
Hayır, fayda sağlamaz	31	34
Bilmiyor	12	16

AB geneline bakıldığında üyeliğin fayda sağladığını düşünenler %57 düzeyindedir. AB genelinde aralarında Birleşik Krallık, Litvanya, Avusturya ve Macaristan'ın bulunduğu dört ülkede bu görüş Türkiye'deki %50'lik düzeyin daha altında destek bulmaktadır.

IE	81%
SK	80%
EE	79%
DK	75%
PL	74%
NL	74%
LU	72%
EL	71%
LT	66%
RO	66%
ES	66%
BE	65%
SI	64%
PT	64%
CZ	62%
FI	60%
MT	59%
DE	57%
EU27	57%
SE	55%
FR	54%
CY	50%
IT	50%
BG	50%
AT	46%
HU	38%
LV	37%
UK	36%
* CY (tcc) 62%	
MK	76%
TR	50%
HR	36%

Soru: QA8. Herşeyi göz önünde bulundurduğunuzda, (ÜLKEMİZ) Avrupa Birliği'ne üye olmakla fayda sağlar mı yoksa sağlamaz mı?

Yanıtlar: Evet, fayda sağlar

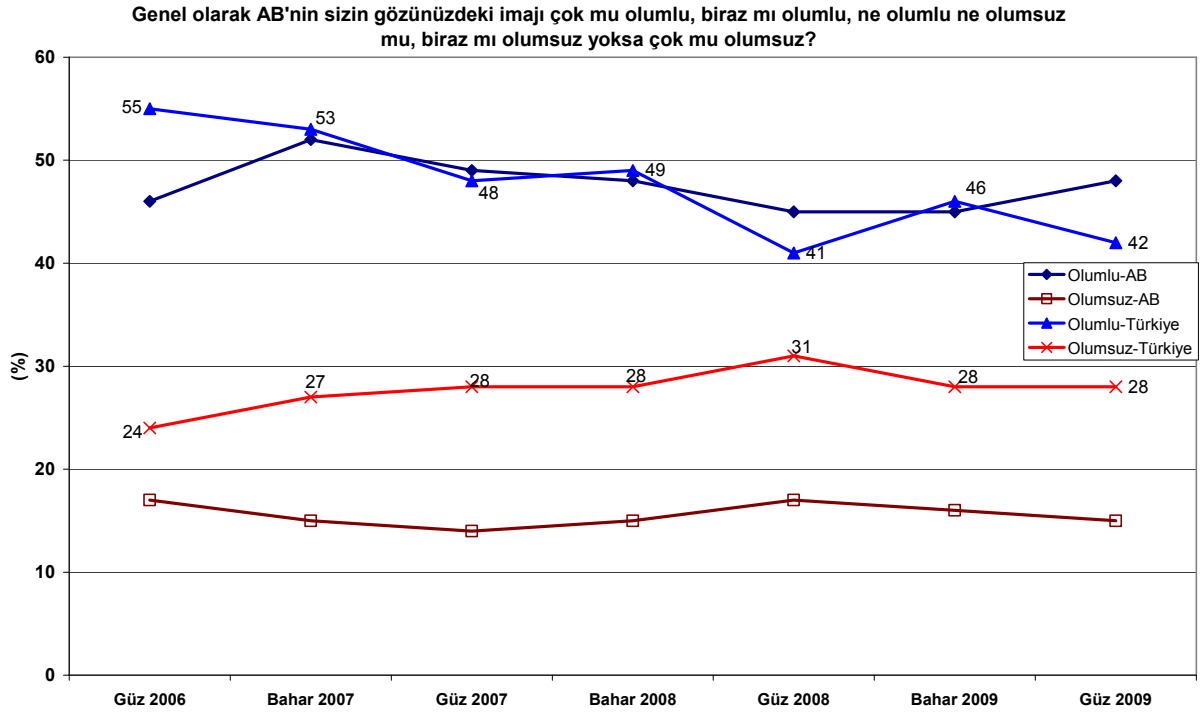
AB'nin genel imajı

Soru 11 tablosunda AB'nin genel imajı hakkında bulgular özetlenmiştir. Burada göze çarpan AB üye ülkeleri genelinde Bahar 2005'ten Güz 2008'e AB imajının olumsuzla doğru kaymasına paralel olarak Türkiye'de de benzer bir gelişmenin söz konusu olmasıdır. Türkiye'de Bahar 2005'te %43'lük bir kitle AB'nin olumlu bir imajı olduğunu ifade ederken, bu oran Güz 2006'da %55'e çıkmıştır. Bahar 2007'ye gelindiğinde ise AB genelinde olumlu görüş artarken Türkiye'de ufak da olsa bir gerileme söz konusudur. Ancak Bahar 2007'de Türkiye'de AB imajının olumlu olduğunu belirtenler %53 ile AB genelinden (%52) bir puan yukarıda kalmıştır. Güz 2007'de ise AB geneli ve Türkiye'de benzer düşüşler gözlenmektedir ve her iki tarafta da olumlu imaj sahipleri %50'nin hemen altında kalmaktadır.

Bahar 2008'e gelindiğinde de %50'nin hemen altında kalan olumlu görüş oranı sürmüş Güz 2008'de ise şimdiye dek gözlenen en düşük pozitif imaj oranı olan %41 düzeyi gözlenmiştir. Bahar 2009'da ise bu düşüşün geri sıçradığı gözlenmektedir. AB genelinde AB'nin pozitif bir imajı olduğunu belirtenlerin oranı %45 ile değişmezken Türkiye'de yaklaşık beş puanlık bir yükselme ile %46'lık bir pozitif imaj oranı yakalanmış görülmektedir. Güz 2009'da ise bu olumlu imaj Türkiye'de yeniden aşağı düşmüş ve %42 ile en düşük ikinci düzeyi yakalamıştır. AB genelinde ise imajın olumlu yönde geliştiğini ve Bahar 2009'da %45 olumlu imajdan Güz 2009'da %48 olumluya ulaşılmıştır.

Soru 11. Genel olarak AB'nin sizin gözünüzdeki imajı çok mu olumlu, biraz mı olumlu, ne olumlu ne olumsuz mu, biraz mı olumsuz yoksa çok mu olumsuz?

	AB-25		AB-27				Türkiye							
	Güz 2006	Bahar 2007	Güz 2007	Bahar 2008	Güz 2008	Bahar 2009	Güz 2009	Güz 2006	Bahar 2007	Güz 2007	Bahar 2008	Güz 2008	Bahar 2009	Güz 2009
Çok olumlu	7	11	8	7	6	6	7	20	27	24	17	11	15	9
Biraz olumlu	39	41	41	41	39	39	41	35	26	24	32	30	31	33
Ne olumlu ne olumsuz	34	31	34	35	36	36	35	15	12	16	16	17	20	23
Biraz olumsuz	14	12	10	12	13	12	12	11	12	12	13	17	15	18
Çok olumsuz	4	3	4	3	4	4	3	13	15	16	15	14	13	10
Bilmiyor	3	2	3	2	2	3	2	6	8	8	7	11	6	7
Olumlu	46	52	49	48	45	45	48	55	53	48	49	41	46	42
Olumsuz	17	15	14	15	17	16	15	24	27	28	28	31	28	28

AB imajı ile yakından ilintili olarak alınan bir diğer değerlendirme ise AB'nin kişilere bireysel düzeyde ne ifade ettiğine yöneliktir. Bu soruya verilen yanıtlara bakıldığında Bahar 2007'den bu yana Türkiye'de ekonomik refah ön plana çıkmaktadır. Güz 2009 itibarıyla ikinci sırada AB içinde herhangi bir yer için seyahat etme, okuma ve çalışma özgürlüğü yer alırken demokrasi ve sosyal güvenlik Türkiye kamuoyu için üçüncü sırada yer almaktadır. AB geneli için ise AB, serbest dolaşım ve Euro'nun ardından barış ve demokrasi anlamına gelmektedir.

Güz 2009'da Bahar 2009'dan bu yana en önemli artışlar serbest dolaşım, barış ve demokrasi algılarında gözlenmektedir.

Soru 12. AB size şahsen ne ifade etmektedir?

	Bahar 2008		Güz 2008		Bahar 2009		Güz 2009	
	AB27	Türkiye	AB27	Türkiye	AB27	Türkiye	AB27	Türkiye
Barış	26	16	27	14	25	15	28	18
Ekonomik refah	17	37	17	32	16	33	18	33
Demokrasi	21	22	21	13	22	17	26	20
Sosyal güvenlik	9	16	9	17	10	20	11	20
AB içinde herhangi bir yer için seyahat etme, okuma ve çalışma özgürlüğü	49	22	44	23	42	24	46	28
Kültürel çeşitlilik	22	10	20	11	19	14	22	13
Dünyada etkin söz sahibi olma	22	9	23	10	23	13	25	10
Euro	35	10	34	6	33	6	37	7
İşsizlik	11	11	11	10	13	13	14	13
Bürokrasi	18	5	17	2	19	4	20	3
Para israfı	19	4	19	7	20	5	21	4
Kültürel kimliğimizin kaybolması	11	13	11	19	10	15	11	13
Daha fazla suç	15	3	14	3	11	3	14	5
Dış sınır bölgelerinde yetersiz kontrol	18	4	16	4	12	2	14	3
Diğer	1	5	1	1	1	3	1	1
CY	4	12	4	18	4	9	4	10

Kurumlara güven

Kurumlara güven sorusuna verilen cevaplarda Türkiye ve AB geneli arasında dikkate değer farklılıklar olduğu kadar birkaç ilginç benzerlik de gözlenmektedir. Gerek AB üye ülkelerinde gerek Türkiye'de orduya güven diğer kurumlarla karşılaştırıldığında daha yüksektir. Ancak Türkiye'de orduya güvenme eğiliminde olanlar %77 düzeyinde iken AB genelinde ancak %64'tür. AB genelinde meclis, adalet ve yargı sistemi ve hükümete olan güven Türkiye'de gözlenilen güvenme eğiliminden oldukça daha düşüktür. AB genelinde AB, NATO ve Birleşmiş Milletler en az %48 oranında güvenilen kurumlar iken Türkiye'de bu kurumlara güvenme eğiliminde olanlar hep AB genelinin altındadır.

Türkiye'de siyasi kurumlara olan güven AB genelinden yüksek görünmektedir. Siyasi partilere güven Bahar 2009'a göre düşmüştür (%26'dan %23'e). Hükümete (%51) ve Meclis'e (%51) güvenme eğiliminde olanlar AB genelinden yüksek orandadır ve ikisinde de Bahar 2009'e göre hafif düşüşler vardır. Ancak Avrupa Birliği'ne güvenme eğiliminde olanlar AB genelinde %48 iken (Bahar 2008'de %50) Türkiye'de ancak %33 (Güz 2007'de %25 Bahar 2008'de %31, Güz 2008'de %27 ve Bahar 2009'da da %38) düzeyindedir. AB'ye olan güven Türkiye'de Güz 2007'ye göre artarken AB genelinde değişiklik göstermeksizin hemen hemen aynı düzeyde kalmıştır. Adalet ve yargı sistemine olan güven Türkiye'de AB genelinden yaklaşık %22 puan daha yüksektir.

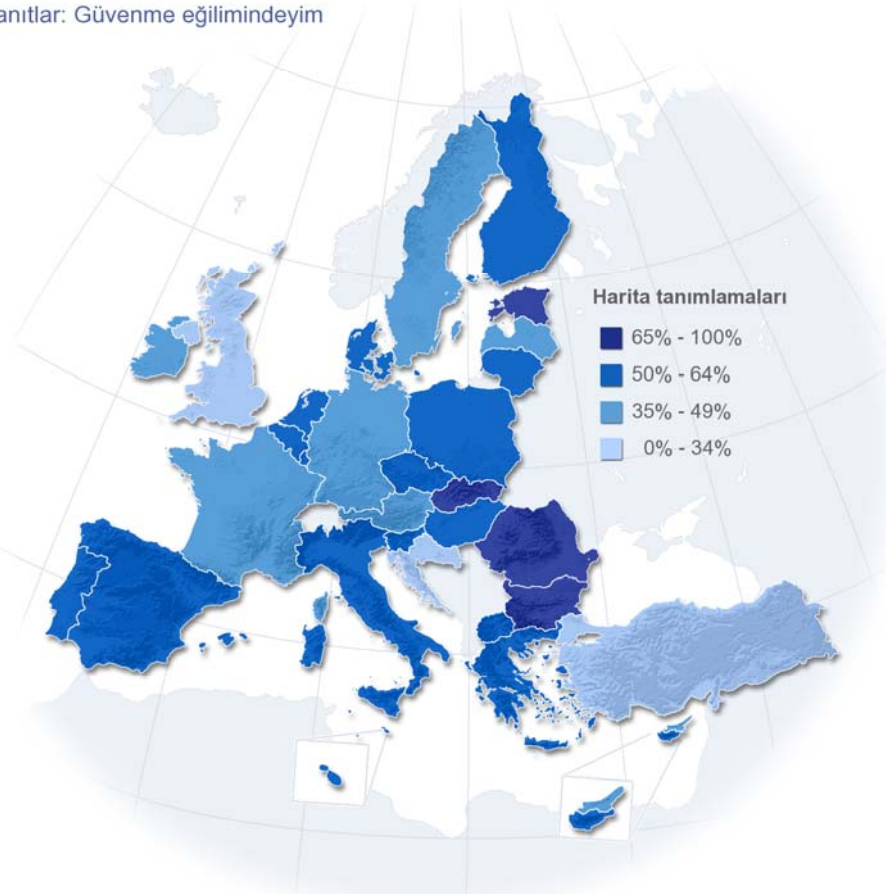
	AB-27				Türkiye			
	Güvenme Eğilimindeyim				Güvenme Eğilimindeyim			
	Bahar 2008	Güz 2008	Bahar 2009	Güz 2009	Bahar 2008	Güz 2008	Bahar 2009	Güz 2009
Meclis	%34	%34	%32	%30	%47	%49	%58	%51
Adalet & Yargı Sistemi	%46	%48	%48	%43	%60	%56	%63	%65
Hükümet	%32	%34	%32	%29	%47	%48	%57	%51
Avrupa Birliği	%50	%47	%47	%48	%31	%27	%38	%33
Siyasi Partiler	%18	%20	%19	%16	%18	%22	%26	%23
Birleşmiş Milletler	%54	%50	%53	%55	%23	%24	%38	%25
NATO		%43		%48		%26		%24
Belediyeler		%50		%50		%37		%42
Ordu				%64				%77

SK	71%
EE	69%
BG	69%
RO	67%
LU	62%
PT	62%
EL	60%
NL	60%
DK	60%
CY	59%
CZ	59%
BE	57%
ES	56%
FI	55%
MT	54%
LT	54%
HU	53%
IT	52%
PL	52%
SI	50%
EU27	48%
IE	47%
AT	47%
SE	45%
DE	44%
LV	44%
FR	42%
UK	23%
* CY (tcc) 43%	
MK	62%
HR	34%
TR	33%

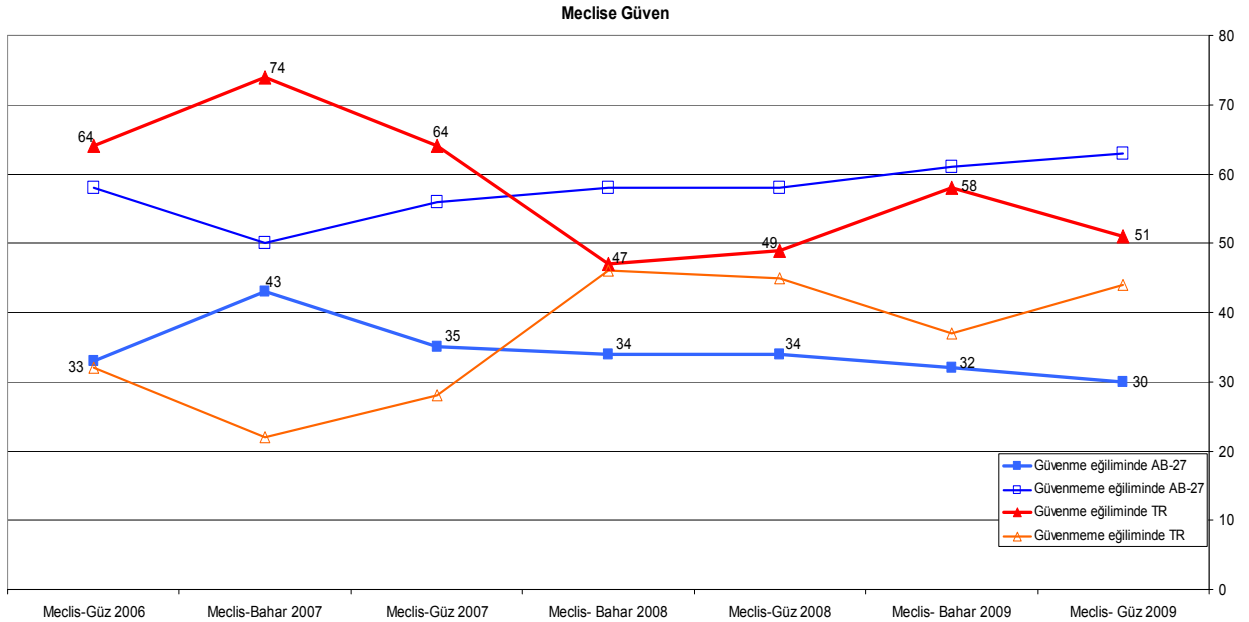
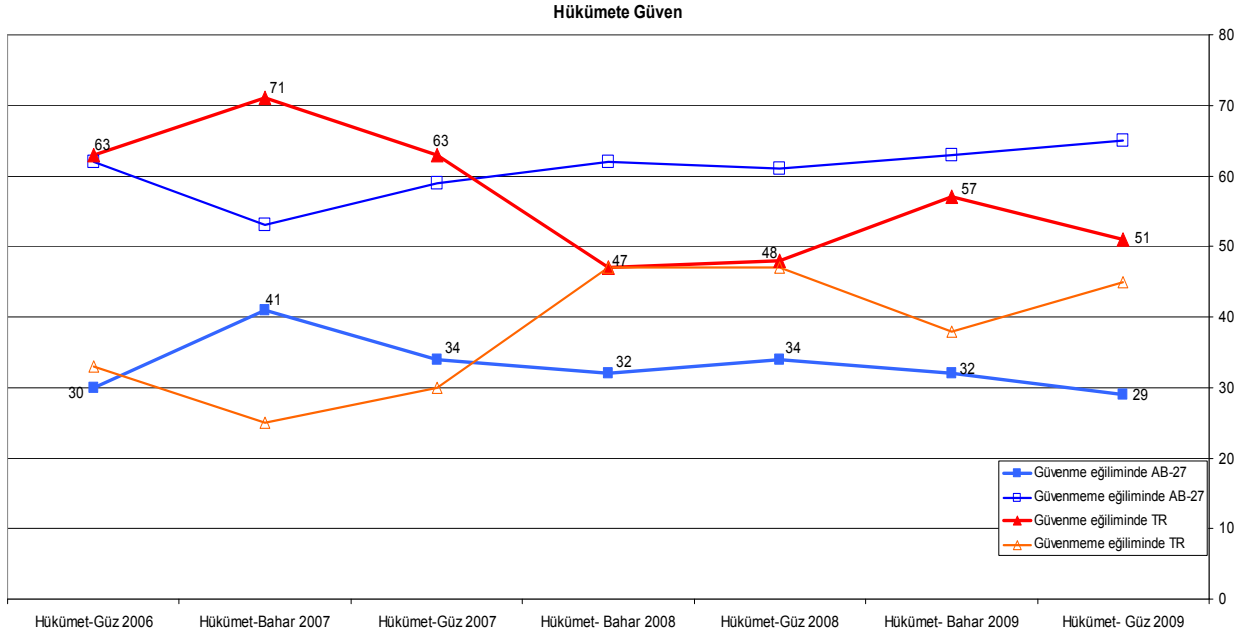
Soru: QA10.10. Size belirli kurumlara ne kadar güvendiğinizi sormak istiyorum. Size okuyacağım her bir kuruma güvenme eğiliminde olup olmadığınızı belirtir misiniz?

Seçenek: Avrupa Birliği

Yanıtlar: Güvenme eğilimindeyim

Türkiye’de hükümete karşı duyulan güven Güz 2007’de AB genelinde hükümetlere olan %34 düzeyindeki güvenin oldukça üzerinde ve %63 (Bahar 2007’de %71) düzeyindeydi. Benzer şekilde Türkiye’de Meclis’e olan güven de AB genelinin oldukça üzerinde seyretmekteydi. Bu genel gözlem hala geçerli olmakla birlikte Güz 2007’den Güz 2009’a gelindiğinde Türkiye’de hükümete olan güven %63’ten %51’e gerilemiştir. Güz 2009’a gelindiğinde Türkiye’de hükümete duyulan güven Güz 2007 düzeyinin %12 puan altında olmakla beraber son bir yılda %3 puan artmış görünmektedir. Benzer bir eğilim Meclis’e olan güvende de gözlenmektedir.

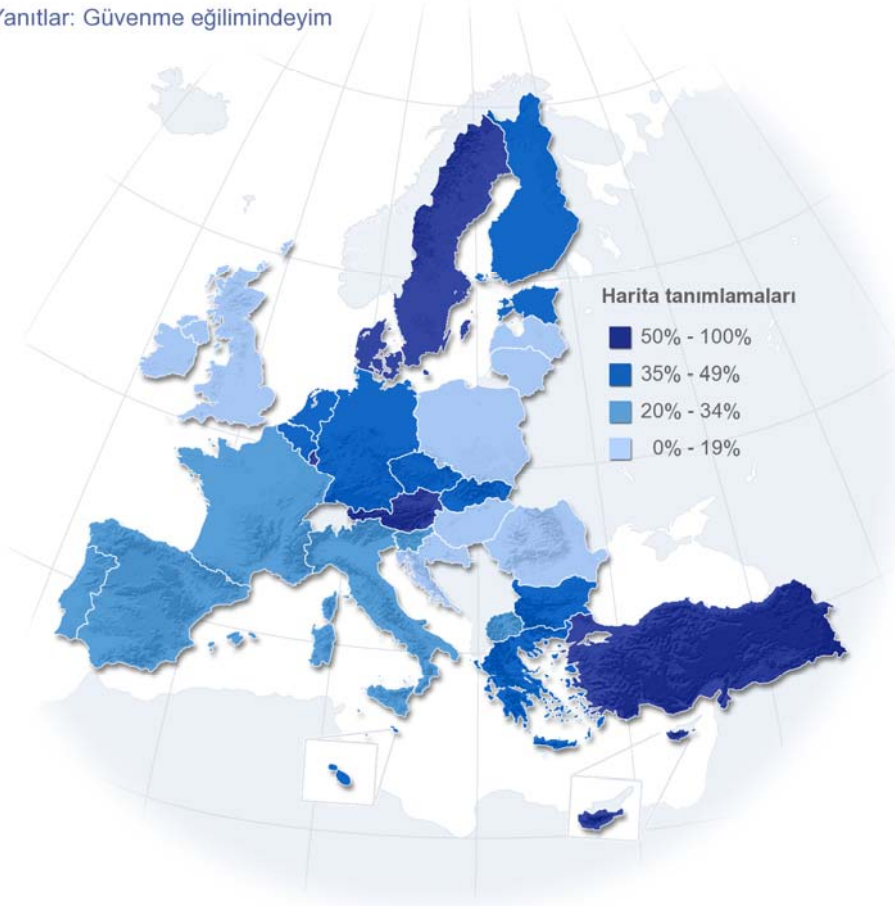

	LU	68%
	DK	57%
	SE	55%
	AT	54%
	CY	53%
	NL	49%
	FI	48%
	EE	47%
	BG	44%
	EL	44%
	DE	40%
	CZ	37%
	MT	36%
	BE	36%
	SK	36%
	PT	32%
	ES	29%
	SI	29%
	EU27	29%
	IT	26%
	FR	22%
	UK	19%
	RO	17%
	PL	16%
	IE	15%
	LT	15%
	HU	14%
	LV	9%
	TR	51%
	MK	31%
	HR	12%

Soru: QA10.8. Size belirli kurumlara ne kadar güvendiğinizi sormak istiyorum. Size okuyacağım her bir kuruma güvenme eğiliminde olup olmadığınızı belirtir misiniz?

Seçenek: (MİLLİYET) Hükümeti

Yanıtlar: Güvenme eğilimindeyim

Avrupa Birliği'nin genel yapısı hakkında farkındalık

Eurobarometre çalışmalarında AB imajı ile yakından ilintili olan kurumsal yapıya hakim bir bilgi düzeyi olup olmadığını anlamak amacıyla birkaç soru daha sorulmaktadır. Kurumların isimlerini duymuşluk düzeyinde de olsa Türkiye'de AB genelinin gerisinde kalınmasına rağmen %55-60 ve üzerinde bir kitlenin kurumların isimlerini duymuşlukları vardır. Güz 2008 ile karşılaştırıldığında tüm kurumların isim duymuşluklarında Türkiye'de 3-5 puanlık düşüşler gözlenmektedir. Oysa AB genelinde ya aynı düzey korunmakta, ya da isim duymuşluklarında ufak da olsa artış gözlenmektedir.

<i>Soru 13. Aşağıdaki kurumları duydunuz mu?</i>			
Avrupa Parlamentosu	Evet	Hayır	CY
AB 27-Güz 2008	87	12	1
Türkiye-Güz 2008	65	27	8
AB 27-Bahar 2009	89	10	1
Türkiye-Bahar 2009	69	26	5
AB 27-Güz 2009	89	10	1
Türkiye-Güz 2009	62	30	8
Avrupa Komisyonu	Evet	Hayır	CY
AB 27-Güz 2008	77	21	2
Türkiye-Güz 2008	60	32	8
AB 27-Bahar 2009	78	20	2
Türkiye-Bahar 2009	57	37	6
AB 27-Güz 2009	79	19	2
Türkiye-Güz 2009	56	35	9
Avrupa Merkez Bankası	Evet	Hayır	CY
AB 27-Güz 2008	77	21	2
Türkiye-Güz 2008	61	31	8
AB 27-Bahar 2009	75	23	2
Türkiye-Bahar 2009	58	35	7
AB 27-Güz 2009	76	22	2
Türkiye-Güz 2009	57	33	10

Avrupa kurumlarına güven

Avrupa kurumlarına pek aşina olmayan Türkiye kamuoyu yine de bu kurumlara güvenme eğiliminde midir? Aşağıda Tablo Soru 14 ten de görülebileceği gibi bu sorunun yanıtı AB genelinden daha düşük bir güvenme eğilimini ortaya koymaktadır. Tüm sorgulanan kurumlar için güven düzeyi AB genelinin yarısı ya da daha azına karşılık gelmektedir. Ancak Bahar 2008 ile karşılaştırıldığında söz konusu kurumların tümü için güven eğiliminde bir düşüş gözlenmektedir.

Bahar 2008'e göre bakıldığında AB genelinde de benzer bir şekilde Avrupa kurumlarına duyulan güvenin az da olsa düşmüş olduğu görülmektedir.

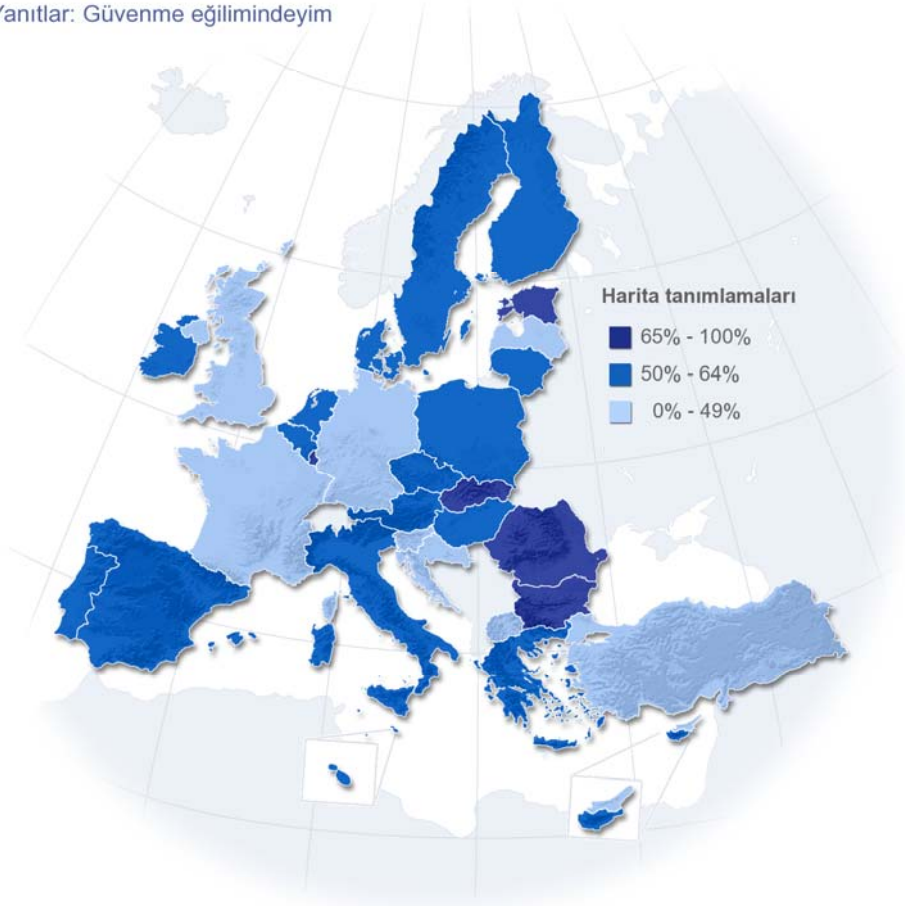
<i>Soru 14. Bu kurumlardan hangilerine güvenme ya da güvenmeme eğilimindesiniz?</i>				
Avrupa Parlamentosu		Güvenme Eğilimindeyim (%)	Güvenmeme Eğilimindeyim (%)	CY (%)
Bahar 2008	AB 27	52	27	21
	Türkiye	25	41	34
Güz 2008	AB 27	51	31	18
	Türkiye	20	42	38
Bahar 2009	AB 27	48	36	16
	Türkiye	27	42	31
Güz 2009	AB 27	50	33	17
	Türkiye	19	40	41
Avrupa Komisyonu		Güvenme eğilimindeyim	Güvenmeme eğilimindeyim	CY
Bahar 2008	AB 27	47	27	26
	Türkiye	23	40	37
Güz 2008	AB 27	47	30	23
	Türkiye	19	43	38
Bahar 2009	AB 27	44	34	22
	Türkiye	20	44	36
Güz 2009	AB 27	46	32	22
	Türkiye	18	39	43
Avrupa Merkez Bankası		Güvenme eğilimindeyim	Güvenmeme eğilimindeyim	CY
Bahar 2008	AB 27	50	24	26
	Türkiye	21	39	40
Güz 2008	AB 27	48	30	22
	Türkiye	20	42	38
Bahar 2009	AB 27	44	33	23
	Türkiye	22	42	36
Güz 2009	AB 27	44	33	23
	Türkiye	20	37	43

	SK	71%
	LU	66%
	BG	65%
	RO	65%
	EE	65%
	DK	64%
	PT	63%
	BE	62%
	FI	61%
	NL	60%
	HU	60%
	CZ	60%
	EL	60%
	MT	58%
	CY	57%
	SE	57%
	IE	54%
	IT	54%
	AT	54%
	ES	53%
	LT	52%
	PL	51%
	EU27	50%
	DE	48%
	SI	46%
	FR	44%
	LV	41%
	UK	25%
* CY (tcc) 45%		
	MK	48%
	HR	36%
	TR	19%

Soru: QA14.1. Her bir Avrupa kurumu için, güvenme eğiliminde olup olmadığınızı lütfen söyler misiniz?

Seçenek: Avrupa Parlamentosu

Yanıtlar: Güvenme eğilimindeyim

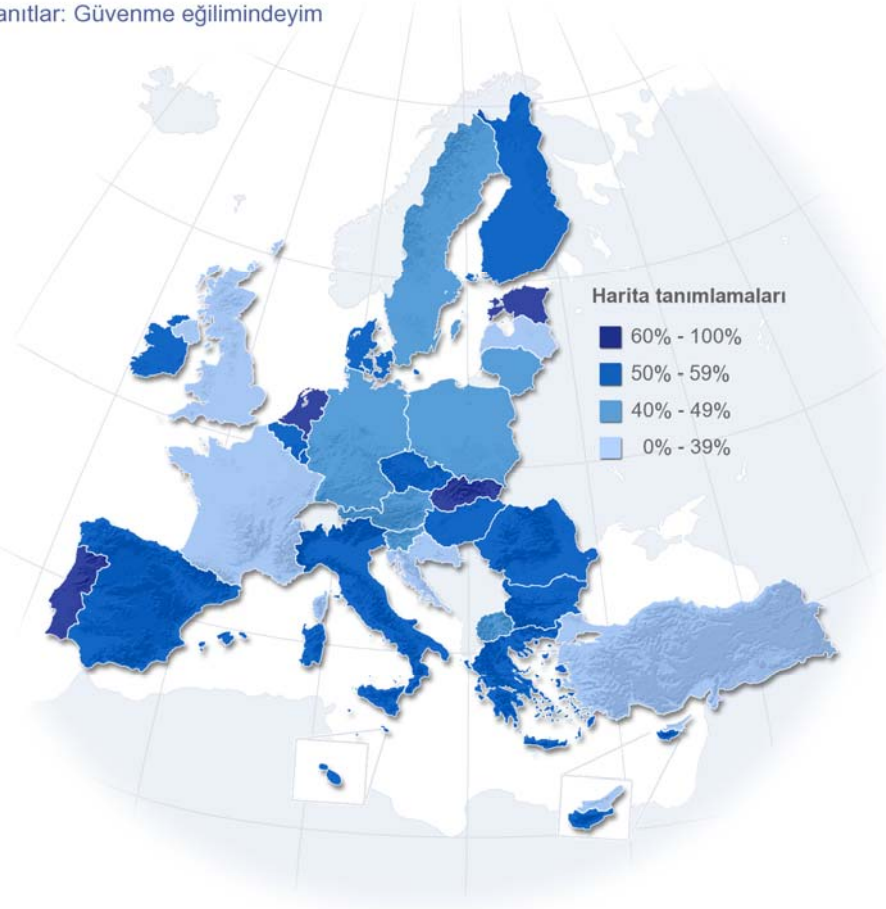

SK	64%
EE	62%
NL	61%
PT	61%
CZ	59%
LU	59%
BG	59%
EL	58%
RO	58%
BE	58%
FI	57%
CY	56%
MT	55%
DK	55%
HU	54%
IE	51%
IT	51%
ES	50%
SE	49%
LT	49%
PL	48%
EU27	46%
AT	46%
SI	46%
DE	43%
FR	39%
LV	38%
UK	21%
* CY (tcc)	38%
MK	48%
HR	34%
TR	18%

Soru: QA14.2. Her bir Avrupa kurumu için, güvenme eğiliminde olup olmadığınızı lütfen söyler misiniz?

Seçenek: Avrupa Komisyonu

Yanıtlar: Güvenme eğilimindeyim

AB Hakkında görüşler

Eurobarometre çalışmalarında AB hakkında özellikle vatandaşların değişik AB politikaları ve AB karar süreçlerine katılımı ve etkisi konusunda birkaç ayrıntılı soru ile görüşler alınmaktadır.

Gerek AB genelinde, gerek Türkiye’de, AB’nin nasıl işlediği pek anlaşılmamaktadır. Ancak bu konuda Türkiye’de fikir dahi yürütmeyen kesim %19-22 gibi yüksek bir düzeydedir. Güz 2008 ile karşılaştırıldığında AB genelinde “Tek para birimi olarak Euro’nun kullanıldığı bir Avrupa Parasal Birliği” fikrine destek %60 düzeyini korumaktadır. Benzer şekilde “Avrupa Birliği’nin gelecek yıllarda başka ülkeleri de içine alarak genişlemesi” fikri de %44 düzeyinde destek bulmaya devam etmektedir. Avrupa’nın yapılanma hızının bir grup ülkede diğer ülkelere göre daha hızlı olması” fikrine ise hafif bir destek artışı gözlenmektedir.

Türkiye’de tek para birimi olarak euroya verilen destek AB genelinin altında ve Bahar 2008’e göre de daha düşmüş görülmektedir. AB’nin genişleme sürecine verilen destek hafif de olsa Türkiye’de AB genelinden yüksek iken son Güz 2009 araştırmasında AB genelinin az da olsa altında kalmıştır (%44). Avrupa’nın yapılanma hızının farklılaşmasına verilen destek ancak %30 düzeyini korumaktadır.

<i>Size okuyacağım her bir ifade için düşünceniz nedir? Her bir ifade için “destekliyorum” ya da “karşıyım” şeklinde fikrinizi söyler misiniz?</i>				
Tek para birimi olarak Euro’nun kullanıldığı bir Avrupa Parasal Birliği		Destekliyorum (%)	Karşıyım (%)	Bilmiyor (%)
Güz 2008	AB 27	61	32	7
	Türkiye	37	34	29
Bahar 2009	AB 27	61	33	6
	Türkiye	39	48	13
Güz 2009	AB 27	60	33	7
	Türkiye	30	51	19
Avrupa Birliği’nin gelecek yıllarda başka ülkeleri de içine alarak genişlemesi		Destekliyorum (%)	Karşıyım (%)	Bilmiyor (%)
Güz 2008	AB 27	44	43	12
	Türkiye	45	21	34
Bahar 2009	AB 27	43	46	11
	Türkiye	47	37	16
Güz 2009	AB 27	46	43	11
	Türkiye	44	32	24
Avrupa’nın yapılanma hızının bir grup ülkede diğer ülkelere göre daha hızlı olması		Destekliyorum (%)	Karşıyım (%)	Bilmiyor (%)
Güz 2008	AB 27	39	42	19
	Türkiye	30	33	37
Bahar 2009	AB 27	39	42	19
	Türkiye	35	41	24
Güz 2009	AB 27	40	43	17
	Türkiye	31	38	31
<i>Soru 18b. Size okuyacağım her bir ifadeye katılma eğiliminde olup olmadığınızı belirtebilir misiniz?</i>				
Avrupa Birliği’nin nasıl işlediğini anlıyorum		Katılma Eğilimindeyim (%)	Katılmama Eğilimindeyim (%)	Bilmiyor (%)
Güz 2008	AB 27	41	51	8
	Türkiye	26	48	26
Bahar 2009	AB 27	44	48	8
	Türkiye	32	49	19
Güz 2009	AB 27	44	48	8
	Türkiye	28	50	22

Avrupa bütünleşmesinin hangi yönlerde geliştirilmesi gerektiği konusundaki tercihlere bakıldığında AB geneli ile Türkiye arasında ayrışmalar gözlenmektedir. Türkiye’de en başta görülen mesele Güz 2009 öncesinde daha fakir bölgeler ile dayanışma (%23), suça karşı mücadele ve enerji meseleleri (%12) ve kültür (%12) ile Avrupa dış politikalar iken (%17). Güz 2009’da Avrupa eğitim politikası ekonomik meselelerin ardından en önem verilen konu olmuştur. AB geneli açısından ise ekonomik (%33) ve sosyal meseleler (%26), suça karşı mücadele (%23) ve göç meseleleri (%24) ön sırada gelmektedir. Türkiye’de bu konuda fikir beyan etmeyenlerin oranı AB genelinin üç katından fazla ve %13 düzeyindedir.

Soru 16. Avrupa bütünleşmesi, son yıllarda çeşitli konulara odaklanmaktadır. Sizce, gelecekte Avrupa Birliği'ni güçlendirmek için, Avrupa kurumları tarafından, önümüzdeki yıllarda hangi yönlerin üzerinde durulmalı?

	Güz 2008		Bahar 2009		Güz 2009	
	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye
İç Pazar	%18	%12	%13	%14	%13	%13
Kültür politikası	%6	%14	%5	%12	%6	%11
Avrupa dış politikası	%16	%14	%11	%17	%12	%13
Avrupa savunma politikası	%14	%7	%7	%6	%8	%7
Göç meseleleri	%29	%13	%25	%11	%24	%11
Avrupa eğitim politikası	%13	%8	%13	%11	%14	%22
Çevre meseleleri	%27	%8	%21	%13	%21	%9
Enerji meseleleri	%30	%15	%19	%12	%19	%13
Daha fakir olan bölgeler ile dayanışma	%20	%23	%18	%23	%18	%20
Bilimsel araştırma	%15	%7	%10	%9	%11	%7
Sosyal meseleler	%27	%11	%26	%11	%26	%14
Suça karşı mücadele	%29	%15	%23	%12	%24	%14
İklim değişikliğine karşı mücadele			%16	%6	%17	%6
Ekonomik meseleler			%33	%29	%33	%29
Ulaşım ve enerji altyapısı			%8	%3	%8	%2
Bunların hiçbiri	%2	%2	%1	%2	%1	%2
Diğer	%1	%1	%1	%1	%1	%0
Bilmiyor	%5	%31	%4	%14	%4	%13

4. AB, DÜNYA, KÜRESELLEŞME

Son yıllarda Eurobarometre çalışmalarında üzerine eğilinen konulardan biri de küreselleşme ve bunun Avrupa kamuoylarında ılanması ve değerlendirilmesidir. Küreselleşme ile ilgili değerlendirmeleri daha önceki raporlarda sunulmuş çerçevenin ötesine geçirmek amacıyla daha geniş sayıda ve konuyu değişik açılardan sorgulayan sorular sorulmuştur.

Başlangıç noktası olarak bir ülkenin veya bir ülkeler topluluğunun dünyadaki gücünü ve etkisini belirleyen en önemli faktör nedir? sorusu alındığında ekonomik ve siyasi gücün AB genelindeki öneminin Türkiye’den yüksek olduğu ancak Türkiye kamuoyunun da askeri güç ve kültürel etkiyi AB genelinden daha fazla ön plana çıkardığını görüyoruz. Önem sıralamasındaki konuma bakıldığında gerek AB genelinde gerek Türkiye’de ekonomik gücün diğer tüm etmenlerin önünde yer aldığı görülmektedir. Ancak Türkiye’de askeri güç ikinci sıraya yerleştirilirken AB’de siyasi güç daha önemli bulunmaktadır.

Aynı faktörler arasında AB’ni tanımlayan faktörler değerlendirmesine baktığımızda da benzer bir ayrışmayı gözliyoruz. AB genelinde ekonomik ve siyasi gücün AB’yi tanımlayan faktörler arasında öne konduğunu, Türkiye’de ise askeri güç ve kültürel etkiye AB genelinden daha çok ağırlık verildiğini görüyoruz. Yine de her iki tarafta da görece ağırlıklar değişmekle birlikte bu faktörlerin önem sırlamasının aynı olduğunun altını çizmek gerekir.

Bahar’dan Güz 2009’a bu soruların yanıtlarında önemli değişimler gözlenmemektedir.

	Sizin düşüncenize göre, şimdi size okuyacaklarımdan hangisi bir ülkenin veya bir ülkeler topluluğunun dünyadaki gücünü ve etkisini belirleyen en önemli faktördür?				Peki sizin görüşünüze göre, şimdi size okuyacaklarımdan hangisi Avrupa Birliğini en iyi tanımlamaktadır?			
	Bahar 2009		Güz 2009		Bahar 2009		Güz 2009	
	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye
Ekonomik gücü	%80	%68	%81	%71	70%	67%	%73	%65
Siyasi etkisi	%60	%39	%63	%36	66%	48%	%68	%47
Askeri gücü	%30	%48	%30	%55	16%	32%	%17	%27
Kültürel etkisi	%14	%27	%15	%20	21%	29%	%21	%25
Diğer (Okumayınız)	%1	%1	%1	%1	1%	1%	%1	%1
Hiçbiri (Okumayınız)	%2	%0	%1	%0	4%	1%	%3	%1
Bilmiyor	%5	%7	%4	%5	8%	10%	%6	%11

Küreselleşme ile ilgili değerlendirmelerde baskın bir negatif ya da pozitif eğilim olduğunu söylemek mümkün değildir. Ancak birbirleriyle çelişir gözükse de AB geneliyle Türkiye kamuoylarının eğilimleri sorudan soruya benzerlik göstermektedir. Örneğin, “Küreselleşme ekonomik büyüme için bir fırsattır” önermesine AB genelinde %61 (Bahar 2009’da %59) Türkiye’de ise %41 (Bahar 2009’da %55) katılma eğiliminde iken her iki tarafta da sırasıyla %26 ve %29 bu önermeye katılmamaktadır. Açıktır ki AB genelinde ağırlıklı olarak bir çoğunluk küreselleşmeyi bir fırsat olarak görürken hemen hemen dört kişiden biri de bu görüşe karşıdır. Türkiye’de ise globalleşmenin artık ağırlıklı olarak bir fırsat olarak görülmemektedir.

Benzer bir eğilim küreselleşmenin sosyal eşitsizlikleri arttırdığına dair önermede de gözlenmektedir. Yani küreselleşme hem bir fırsat hem de sosyal adaletsizlikleri arttıran bir faktör olarak da görülmektedir ve küreselleşmenin etkin yönetimi için dünya genelinde bir ortak kurallar bütünlüğü sağlanması gerektiği fikrine de destek vardır.

Küreselleşme ile ilgili ifadeler								
	Bahar 2009				Güz 2009			
	AB 27		Türkiye		AB 27		Türkiye	
	Katılır	Katılmaz	Katılır	Katılmaz	Katılır	Katılmaz	Katılır	Katılmaz
Küreselleşme ekonomik büyüme için bir fırsattır	%59	%27	%55	%23	%61	%26	%41	%29
Küreselleşme sosyal eşitsizlikleri artırır	%51	%21	%53	%23	%60	%26	%39	%29
Küreselleşme, dünya çapında ortak kurallar olmasını gerektirir ("dünya genelinde yönetim")	%73	%14	%59	%16	%74	%14	%45	%23
Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri küreselleşmeyi ele alma konusunda aynı çıkarlara sahiptirler					%44	%37	%47	%20
Küreselleşme bizi fiyat artışlarına karşı korur					%27	%59	%25	%43
Küreselleşme dünya barışına yardımcı olur					%49	%38	%33	%37
Küreselleşme Türk kültürüne yönelik bir tehdittir					%41	%47	%33	%34
Küreselleşme vatandaşlar için değil, sadece büyük firmalar için kârlıdır					%64	%25	%40	%28
Küreselleşme Türkiye'ye daha çok yabancı yatırım yapılması anlamına gelir					%59	%27	%46	%22
Küreselleşme fakir ülkelerin gelişmesine yardımcı olur					%49	%39	%33	%36
Küreselleşme insanların başka kültürlerle daha açık olmalarını sağlar					%66	%23	%39	%27
AB küresel ekonomide kendi ekonomik çıkarlarını savunmak için yeterli güce ve araca sahiptir					%61	%25	%50	%19
AB, Avrupa vatandaşlarının küreselleşmenin olumsuz etkilerinden korunmalarına yardımcı olur					%46	%37	%42	%26
AB, Avrupa vatandaşlarının küreselleşmenin olumlu etkilerinden daha iyi faydalanmalarını sağlar					%55	%28	%46	%17

Daha önce sorulmamış olan diğer sorulara bakıldığında ortaya çıkan örüntü biraz daha karmaşıktır. Öncelikle diğer Eurobarometre sorularına bakıldığında bunlarda cevap vermeyen ya da veremeyenlerin oranı daha yüksektir. Bu da bize bu soruların değerlendirilmelerinin zor olduğunu düşündürmektedir. Küreselleşmenin pozitif yönleri olarak “dünya barışına katkısı” ya da “enflasyona karşı koruyucu olması”, “fakir ülkelerin gelişmesine yardımcı olması”, “insanların başka kültürlerle daha açık olmalarını sağlaması”, “gibi önermelere hem AB genelinde hem de Türkiye’de ağırlıklı katıldığını söylemek güçtür. Bu noktalarda bir kararsızlık daha yaygındır. Oysa pozitif açıdan küreselleşmenin yatırım getirdiği ya da negatif açıdan da küreselleşmenin daha çok büyük firmaların çıkarına hizmet ettiği görüşü daha ağırlıklı kabul görmektedir.

AB açısından bakıldığında da AB genelinde Birliğin vatandaşlarının küreselleşmenin olumlu etkilerinden daha iyi faydalanmasını sağladığı görüşü hakimdir. Benzer şekilde küreselleşmenin olumsuz etkilerinden koruma rolünün de AB tarafından yerine getirildiği düşünülmektedir. Ancak her iki değerlendirmede de geniş bir şüpheli kitle mevcuttur.

Bahar 2008 den bu yana izlenen diğer bir değerlendirme de benzer bir örüntü aşağıdaki önermenin değerlendirmesinde de gözlenmektedir. Türkiye’de küreselleşme hakkında verilen iki seçenek arasındaki seçimlere bakıldığında küreselleşme bir fırsat olarak görülmekten çok bir tehdit olarak algılanmaktaydı. Bununla beraber, bu konuda görüş belirtemeyen kesim yaklaşık %45 düzeyindeydi. Güz 2008’e gelindiğinde küreselleşmeyi bir fırsat olarak değerlendirenlerde %10 puanlık bir artış gözlenirken tehdit algısında da %3 puanlık bir artış olmuş bu soruya cevap vermeyenlerde ise %13 puanlık bir düşüş gözlenmiştir. Bahar 2009’da ise küreselleşmenin bir fırsat olarak görülmesinin oranında son bir yıldır gözlenen artış devam etmiş ve %44 düzeyini yakalamıştır. Tehdit algısı da bu bağlamda azalmıştır. Ancak hala bu konuda yanıt vermeyen %29 gibi önemli bir kitle vardır. Güz 2009’a gelindiğinde ise fırsat algısında bir azalma tehdit algısında da bir artış gözlenmekte ve bundan önceki üç araştırmadaki gibi yüksek bir oranda bu değerlendirmeyi gerçekleştiremeyen kesim gözlenmektedir.

<i>Aşağıdaki iki önermeden hangisi sizin küreselleşme ile ilgili fikrinize en yakındır?</i>								
	Bahar 2008		Güz 2008		Bahar 2009		Güz 2009	
	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye
Küreselleşme açık pazar sayesinde ulusal şirketler için iyi bir fırsat temsil eder.	%39	%25	%36	%35	%42	%44	%43	%35
Küreselleşme ülkemizdeki istihdam ve şirketler için bir tehdidi temsil eder.	%43	%30	%42	%33	%42	%27	%42	%31
CY	%18	%45	%22	%32	%16	%29	%15	%34

Avrupa ekonomisinin değişik ülkelerle karşılaştırılmasına baktığımızda da karşımıza çıkan Türkiye’nin gözünden gerek Bahar 2009’da gerek Güz 2009’da Avrupa ekonomisinin karşılaştırma istenen tüm ekonomilere göre daha iyi durumda olduğunu görüyoruz. Oysa AB genelinin değerlendirmesine göre Avrupa ekonomisi Japon ve Çin ekonomilerinden daha kötü performans göstermektedir. Türkiye kamuoyu Avrupa ekonomisinin performansını Japon ve Çin ekonomilerinden daha iyi gördüğü gibi, AB genelinin kanaatine karşıt olarak Amerikan ekonomisinden de daha iyi durumda görmektedir. Ancak bu konudaki kanaatlerin Bahar 2009’dan Güz 2009’a AB aleyhine gelişmiş olduğunun altını çizmek gerekir.

Kısaca, Türkiye kamuoyunun Avrupa ekonomisine bakışı AB kamuoyundan daha pozitifdir. Ancak bu görüş son bir yıl içerisinde daha çok AB genelindeki değerlendirmelere benzemeye başlamış ve AB ekonomisinin performansına daha negatif bakan bir pozisyona yaklaşmıştır.

Sizce Avrupa Ekonomisi'nin performansı okuyacağım ülkelerin ekonomilerinden daha mı iyi, daha mı kötü yoksa aynı mı?

		Bahar 2009				Güz 2009			
		Daha iyi performans gösteriyor	Daha kötü performans gösteriyor	Aynı	Bilmiyor/Cevap yok	Daha iyi performans gösteriyor	Daha kötü performans gösteriyor	Aynı	Bilmiyor/Cevap yok
Amerikan ekonomisi	AB 27	%31	%31	%26	%12	%30	%32	%27	%11
	Türkiye	%42	%24	%14	%20	%32	%25	%16	%27
Japon ekonomisi	AB 27	%23	%39	%17	%21	%24	%41	%17	%18
	Türkiye	%39	%26	%10	%25	%30	%26	%13	%31
Çin ekonomisi	AB 27	%28	%38	%14	%20	%27	%43	%13	%17
	Türkiye	%35	%28	%9	%28	%37	%22	%9	%32
Hindistan ekonomisi	AB 27	%43	%22	%11	%24	%43	%23	%12	%22
	Türkiye	%38	%21	%8	%33	%33	%20	%9	%38
Rus ekonomisi	AB 27	%45	%18	%14	%23	%47	%19	%13	%21
	Türkiye	%35	%23	%10	%32	%32	%20	%11	%37
Brezilya ekonomisi	AB 27	%45	%15	%10	%30	%46	%16	%11	%27
	Türkiye	%34	%21	%9	%36	%30	%20	%10	%40

Bu çalışmada sorulan bir diğer soru küresel zorluklara göğüs germek için hangi politika seçeneklerine öncelik verilmesi gerektiğine dairdir. Burada gözlenen örüntü gerek Türkiye’de gerek AB genelinde sosyal eşitlik ve dayanışmanın ön plana çıkmasıdır. Ancak Türkiye’de bu konuya verilen öncelik AB genelinin gerisindedir ve AB genelinde pek bir destek bulmayan kültürel çeşitlilik ve başkalarına karşı açıklık seçeneği görece daha yüksek destek bulmaktadır Türkiye’de.

Toplumumuz başlıca küresel zorluklara göğüs germek için şimdi size okuyacaklarımdan hangi iki tanesine önem vermelidir?

	AB 27	Türkiye
Çevreyi koruma	%37	%25
Sosyal eşitlik ve dayanışma	%45	%38
Serbest ticaret/piyasa ekonomisi	%32	%19
Kültürel çeşitlilik ve başkalarına karşı açıklık	%16	%24
İlerleme ve yenilik	%33	%31
Gelenekler	%10	%11
Diğer	%1	%1
Hiçbiri	%1	%1
Bilmiyor	%4	%9

5. MALİ VE EKONOMİK KRİZ

Dünya ekonomilerini sarsan mali ve ekonomik kriz hakkında değerlendirmelere bakıldığında yine AB ve Türkiye kamuoylarının temel konularda benzer görüşlere destek verdikleri gözlenmektedir. Örneğin her iki tarafta da “ekonomik krizin iş piyasası üzerindeki etkisinin en üst düzeye varmış olduğunu ve her şeyin yavaş yavaş düzeleceği” görüşüne pek destek çıkmamakta ve daha kötü günlerin geleceği görüşü daha ağırlıklı olarak desteklenmektedir.

Bazı analistler ekonomik krizin iş piyasası üzerindeki etkisinin en üst düzeye varmış olduğunu ve her şeyin yavaş yavaş düzeleceğini söylemektedirler; diğer analistler ise, bunun aksine, daha da kötü günlerin geleceğini söylemektedirler. Bu iki görüşten hangisi sizin görüşünüze daha yakındır?

	AB 27	Türkiye
Krizin iş piyasası üzerindeki etkisi en üst düzeye varmıştır	%38	%43
Daha da kötü günler gelecektir	%54	%46
Bilmiyor	%8	%11

AB ve Türkiye iş gücü piyasalarındaki farklılıkların bir yansıması olarak mali ve ekonomik krizden kişilerin nasıl etkilendiklerine bakıldığında Türkiye’de hanelerin şu anki durumunun gelecek için herhangi bir plan yapmanıza izin vermeyip, onları daha çok günü gününe yaşamaya ittiği gözlenmektedir. AB genelinde ise uzun vadeli bir plan yapabilenlerin oranı Türkiye’dekinin üç katından fazladır.

Şimdi okuyacağım ifadelerden hangisi sizin hanenizin durumunu en iyi şekilde yansıtmaktadır?

	AB 27	Türkiye
Şu anki durumunuz sizin gelecek için herhangi bir plan yapmanıza izin vermiyor. Günü gününe yaşıyorsunuz	%35	%64
Önümüzdeki altı ay içinde ne yapacağınızı biliyorsunuz	%32	%20
Önümüzdeki 1-2 yıl içerisinde hanenizin durumunun ne olacağı yönünde uzun vadeli bir bakış açısına sahipsiniz	%28	%9
Diğer	%2	-
Bilmiyor / Cevap yok	%3	%7

Finansal ve ekonomik krizin etkileri karşısında etkin tedbirler alabilecek durumda olan kurumlar listesinde AB kamuoyu gözünde başta Avrupa Birliği gelmekte ve onu G20 ülkeleriyle ulusal hükümetler izlemektedir. Oysa Türkiye kamuoyu gözünde en başta gelen sorumlu kurum kendi hükümetidir. AB genelinde de Bahar 2009'dan Güz 2009'a gelindiğinde kendi hükümetlerine krizin etkileriyle uğraşıp tedbir almak hususunda rol biçme oranı artmıştır. Türkiye'de Güz 2009 itibarıyla bu konuda hükümete sorumluluk verenlerin oranı %29'dur.

AB ve ABD de finansal ve ekonomik krizin etkileri karşısında etkin tedbirler alabilecek durumda görenler gerek AB genelinde gerek Türkiye'de ikincil büyüklükte gruplardır. Türkiye kamuoyu AB ve ABD dışında bu konuda inisiyatif alabilecek bir kurumsal yapı görmemektedir denilebilir. G20 ülkeleri ve IMF ya da başka bir kurumun bu konuda Türkiye kamuoyu gözünde pek bir rolü yoktur. Türkiye'de bu soruya cevap veremeyen kesim AB genelindeki %12'nin üzerinde %18 gibi bir gruptur.

Sizin görüşünüze göre, şimdi size okuyacaklarımdan hangisi finansal ve ekonomik krizin etkileri karşısında etkin tedbirler alabilecek durumdadır?

	Bahar 2009		Güz 2009	
	AB 27	Türkiye	AB 27	Türkiye
(Türkiye) Hükümeti	12%	24%	19%	29%
Avrupa Birliği	21%	17%	22%	19%
Amerika Birleşik Devletleri	16%	14%	12%	11%
G20 ülkeleri	20%	6%	18%	7%
Uluslararası Para Fonu (IMF)	14%	12%	11%	8%
Diğer (Okumayınız)	1%	1%	1%	1%
Hiçbiri (Okumayınız)	4%	8%	5%	7%
Bilmiyor	12%	18%	12%	18%

Mali ve ekonomik krizin ne derece bir reform beklentisi ve reforma talep yarattığına bakıldığında da AB geneli ile Türkiye arasında farklılaşmalar gözlenmektedir. Öyle ki AB genelinde reform beklentisi ya da reform hareketine destek olarak nitelendirilebilecek değerlendirmelere katılım Türkiye'nin oldukça üzerinde gözlenirken Türkiye'de reform beklentisi ve desteği çoğunluk tarafından benimsense de bu konuda ağırlık AB geneli kadar yüksek değildir.

Şimdi size okuyacağım her bir ifadeye ne derece katıldığınızı ya da katılmadığınızı söyley misiniz?

	AB 27		Türkiye	
	Katılıyor	Katılmıyor	Katılıyor	Katılmıyor
İçinde bulunulan mali ve ekonomik kriz, reformların kabul edilip benimsenmesini kolaylaştırıyor *	%50	%36	%40	%34
İçinde bulunulan mali ve ekonomik kriz, reformların kabul edilip benimsenmesini zorlaştırıyor *	%67	%22	%50	%21
Bugünkü neslin fedakarlık yapması anlamına bile gelecek olsa, gelecek nesillere fayda sağlayacak olan reformlar hayat geçirilmeye çalışılmalıdır	%71	%19	%59	%22
Türkiye, geleceği göğüsleyebilmek için daha fazla reforma ihtiyaç duymaktadır *	%73	%18	%55	%23
Türkiye'de bugüne kadar yapılmış olan reformlar, geleceği göğüsleyebilmek için yeterlidir *	%27	%62	%21	%50

6. DEĞERLER

AB geneli ile Türkiye arasında kültürel değerlerde gözlenen ayrışmanın çözümlenmesi oldukça çetrefil bir konudur. Burada son iki Eurobarometre araştırmasında sorulan birkaç soruya verilen cevapları yine AB geneli ve Türkiye'deki belli başlı benzerlikler ve farklılıkların altını çizmek suretiyle ele alacağız.

Bahar 2009 araştırmasında devletin hayatımıza müdahalesi temelindeki değerlendirmede AB geneliyle anlamlı bir farklılaşma gözlenmezken sorulan soruya bağlı olarak çevre koruması mı ekonomik büyüme mi sorusuna verilen cevabın değiştiği görülmekteydi. Güz 2009'a gelindiğinde Bahar 2009 sonuçlarından farklılaşma Türkiye'de AB genelinden daha yüksek oranda gözlenmektedir. Gerek AB genelinde gerek Türkiye'de ekonomik büyümenin öncelikli bir tercih olduğu gözlenirken bu amaca ulaşmak için çevreyi korumanın ikinci plana bırakılmasının destek bulmadığı söylenebilir. Yine devletin hayatımıza çok fazla müdahale ettiği görüşüyle uyum içerisinde "Serbest rekabet, ekonomik refahın en iyi garantisidir" görüşü de ağırlıklı olarak desteklenmektedir. Ancak Türkiye'de bu görüş hem Bahardan Güz 2009'a önemli değişim göstermektedir hem de AB genelinin oldukça altında kalmaktadır.

Şimdi size okuyacağım her bir ifadeye ne derece katıldığınızı ya da katılmadığınızı söyler misiniz?

	Bahar 2009				Güz 2009			
	AB 27		Türkiye		AB 27		Türkiye	
	Katılıyor	Katılmıyor	Katılıyor	Katılmıyor	Katılıyor	Katılmıyor	Katılıyor	Katılmıyor
Devlet hayatlarımıza çok fazla müdahale ediyor	%61	%35	%60	%33	%61	%35	%46	%46
(A GRUBU) Ekonomik büyüme, çevreyi etkilese bile, Türkiye için öncelik olmalı.	%50	%44	%74	%14	%47	%48	%52	%35
(B GRUBU) Çevreyi korumak, ekonomik büyümeyi etkilese bile Türkiye için öncelik olmalı.	%71	%24	%79	%11	%70	%24	%66	%21
Serbest rekabet, ekonomik refahın en iyi garantisidir.	%65	%25	%56	%24	%66	%24	%49	%27

*Bu soru bağlamında örneklemelerin yarısına A grubu diğer yarısına da B grubu sorusu sorulmuştur.

Olası toplumsal değişikliklerin nasıl değerlendirildiğine dair değerlendirmelere bakıldığında 2009 yılında elde edilen iki gözlemde de AB geneli ile Türkiye arasında anlamlı farklılıklar gözlenmemektedir. Maddiyatın arka plana itilmesi ve teknolojik gelişim iki tarafta da ağırlıklı olarak iyi gelişmeler olarak değerlendirilmektedir.

Yakın gelecekte yaşam tarzımızda şimdi size okuyacağım değişiklikler meydana gelecek olsa, bunun iyi bir şey mi, kötü bir şey mi, yoksa ne iyi ne de kötü bir şey mi olacağını düşünürdünüz?

		Para ve mal / mülke daha az önem verilmesi		Teknolojinin gelişmesine daha çok önem verilmesi	
		Bahar 2009	Güz 2009	Bahar 2009	Güz 2009
AB 27	İyi bir şey mi olur	%56	%56	%68	%70
	Kötü bir şey mi olur	%14	%14	%9	%9
	Ne iyi ne kötü bir şey	%24	%25	%18	%17
	Bilmiyor	%6	%5	%5	%4
Türkiye	İyi bir şey mi olur	%53	%49	%70	%67
	Kötü bir şey mi olur	%21	%25	%11	%11
	Ne iyi ne kötü bir şey	%14	%16	%8	%10
	Bilmiyor	%12	%10	%11	%12

Geleceğe duyulan güvenin bir yansıması olarak gelecek kuşaklarının bugünden daha kolay yaşam şartlarına sahip olup olmayacağı değerlendirilmesi istendiğinde gerek AB genelinde gerek Türkiye’de ağırlıklı kanaat biraz karamsar bir şekilde geleceğin bugünkünden daha zor olacağı kanaatini yansıtmaktadır.

Genel olarak, şimdiki çocukların yaşamının sizin kuşağınızdakilerin yaşamından daha kolay mı olacağını, daha zor mu olacağını yoksa ne daha kolay ne daha zor olacağını mı düşünüyorsunuz?

	AB 27		Türkiye	
	Bahar 2009	Güz 2009	Bahar 2009	Güz 2009
Daha kolay olacak	%13	%15	%26	%28
Daha zor olacak	%64	%61	%61	%52
Ne daha kolay ne de daha zor olacak	%19	%21	%9	%15
Bilmiyor	%4	%3	%4	%5

Her ne kadar geleceğin daha zor geçeceği kanaati hakim olsa da hem AB genelinde hem de Türkiye’de çocukların ülkelerini terk etmelerine sıcak bakılmadığı söylenebilir. Ancak bu eğilim Türkiye’de AB genelinden daha düşük düzeyde destek bulmakta ve yaklaşık %30 gibi bir kitle çocukların başka ülkeye göçünü daha iyi bir hayatın temeli olarak görmektedir.

“Türkiye’de yaşayan çocuklar eğer başka bir ülkeye göç ederlerse, daha iyi bir hayatları olur” ifadesine katılma eğiliminde misiniz yoksa katılmama eğiliminde misiniz?

	AB 27		Türkiye	
	Güz 2008	Güz 2009	Güz 2008	Güz 2009
Katılma Eğilimindeyim	%25	%22	%37	%30
Katılmama Eğilimindeyim	%50	%53	%41	%49
Duruma göre değişir (OKUMAYIN)	%19	%19	%14	%12
Bilmiyor	%6	%6	%8	%9

Aşağıda değerlendirmeleri verilen 13 ayrı kavram ve olgunun örüntülerini tespit etmek güçtür. Ancak AB geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye kamuoyunun serbest ticaret, liberalleşme ve esnekliğe daha olumsuz yaklaştığı gözlenmektedir. Buna karşılık korumacılık ve kamu yönetimine Türkiye’de daha sıcak yaklaşılmaktadır.

Şimdi okuyacağım her bir terimin akla çok olumlu bir şey mi, oldukça olumlu bir şey mi, oldukça olumsuz bir şey mi yoksa çok olumsuz bir şey mi getirdiğini söyler misiniz?

	AB 27		Türkiye			
	A	B	C	D	A-C	B-D
	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz		
Şirket	%78	%15	%63	%20	%15	-%5
Refah devleti / Sosyal devlet	%71	%22	%70	%15	%1	%7
Rekabet edebilirlik	%77	%17	%61	%20	%16	-%3
Serbest ticaret	%77	%17	%60	%21	%17	-%4
Korumacılık	%38	%48	%45	%28	-%7	%20
Küreselleşme	%52	%37	%38	%34	%14	%3
Liberalleşme	%60	%27	%29	%33	%31	-%6
Sendika	%63	%30	%56	%21	%7	%9
Reformlar	%70	%22	%58	%19	%12	%3
Kamu yönetimi	%53	%41	%60	%21	-%7	%20
Esneklik	%77	%16	%53	%23	%24	-%7
Rekabet	%77	%18	%61	%20	%16	-%2
Güvenlik	%83	%14	%70	%16	%13	-%2
Dayanışma	%84	%12	%71	%16	%13	-%4

Kişisel düzeyde AB genelinde en yüksek düzeyde vurgulanan değer insan hayatına saygı, insan hakları ve barıştır. Türkiye’de de insan hayatına saygı ve insan hakları hemen hemen aynı düzeyde destek bulurken barışın daha düşük düzeyde desteklenmesinin yanı sıra AB genelinde oldukça daha düşük destek bulan eşitlik, demokrasi ve din gelmektedir. AB genelinde kişisel olarak dini önemli bulan kitle ancak % 6-7 düzeyindeyken Türkiye’de bu oran Bahar 2009’da %19 ve Güz 2009’da ise %25’tir.

Bu değerlerin arasında hangilerinin AB’ni en iyi temsil edip etmediği sorusuna bakıldığında yine hem AB genelinde hem Türkiye’de insan hakları öne çıkmaktadır. Türkiye’de insan hayatına saygı da bu bağlamda yüksek destek bulurken AB genelinde oldukça daha düşük oranda AB’ni en iyi temsil eden değer olarak görülmektedir. Her iki tarafta da demokrasi insan haklarının yanı sıra en temsili değer olarak görülmektedir. Ancak Türkiye’de kişisel değerlerin bir yansıması olarak eşitlik de AB’ni temsil eden değer olarak görülmektedir.

Okuyacağım listede, hangi üç değer sizin için kişisel olarak en önemlileridir?

Okuyacağım hangi üç değer, Avrupa Birliği’ni en iyi şekilde temsil eder?

	AB27		Türkiye		AB27		Türkiye	
	Bahar 2008	Güz 2009	Bahar 2008	Güz 2009	Bahar 2008	Güz 2009	Bahar 2008	Güz 2009
Kanunun üstünlüğü	%21	%20	%25	%14	%22	%26	%18	%18
İnsan hayatına saygı	%41	%44	%46	%43	%14	%15	%34	%29
İnsan hakları	%42	%40	%41	%38	%37	%37	%43	%38
Bireysel özgürlük	%21	%24	%23	%18	%11	%14	%21	%22
Demokrasi	%27	%24	%30	%28	%34	%39	%26	%28
Barış	%45	%42	%30	%31	%35	%36	%14	%19
Eşitlik	%19	%18	%31	%29	%13	%12	%19	%22
Dayanışma,diğerlerine destek	%13	%17	%11	%14	%15	%17	%9	%9
Hoşgörü	%16	%19	%14	%17	%10	%10	%9	%10
Din	%7	%6	%19	%25	%3	%3	%9	%5
Kişisel tatmin	%11	%13	%3	%2	%4	%4	%8	%5
Diğer kültürlere saygı	%9	%8	%5	%3	%17	%18	%7	%7
Hiçbiri (Okumayınız)	%1	%0	%0	%0	%5	%4	%7	%2
Bilmiyor	%1	%1	%1	%2	%11	%8	%10	%14

7. SONUÇ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

Hayattan memnuniyet

Bahar 2008'den bu yana gerek AB genelinde gerek Türkiye'de hayattan memnuniyette anlamlı düzeylerde düşüşler gözlenmektedir. Her ne kadar hayattan memnuniyet düzeyi Türkiye için Güz 2009'da %59 (Bahar 2009'da %61) ile yüksek görünse de bu düzey bir yıl önce Güz 2008 araştırmasında %63 idi. AB ülkelerindeki %76-77'lik düzey ile karşılaştırıldığında da bu düzey düşük kalmaya devam etmektedir.

Mevcut Durum Değerlendirmeleri

Güz 2009'da Türkiye kamuoyunun ülke ekonomisinin durumu ile tüm Avrupa ve Dünya ekonomilerinin durumu hakkındaki değerlendirmelerinin ağırlıkla, AB genelinde olduğu gibi kötümser olsa da, görece olarak AB kamuoyundan daha iyimser olduğu gözlenmektedir. Ancak, daha kişisel düzeyde, iş durumu ve hanenin ekonomik durumu hakkındaki değerlendirmelerde, Türkiye kamuoyu AB genelinden daha az iyimserdir. Türkiye kamuoyunun ülkedeki istihdam ve çevrenin durumu hakkındaki görüşleri, AB genelinde de görüldüğü üzere, kötümserlik yansıtmaktadır.

Gelecek 12 ay hakkında beklentiler

Türkiye kamuoyunun genel olarak hayatlarının gelecek 12 ayda nasıl gelişeceğine yönelik beklentileri AB üye ülkeleriyle karşılaştırıldığında, özellikle bu son Güz 2009 araştırmasında biraz daha kötümser olduğu gözlenmektedir. Güz 2009 itibarıyla son bir yıl ile karşılaştırıldığında Türkiye kamuoyunun gelecek bir yıl hakkındaki iyimserliği AB genelinden farklı olarak anlamlı bir şekilde azalmış görünmektedir.

Örneklemin ancak %24'ü (Bahar 2009'da %30) gelecek bir yıl için genel olarak hayatlarının daha iyi olacağını beklerken AB üyeleri için bu oran, Bahar 2009'a göre düşerek, ancak %26'da kalmaktadır.

Ülkenin en önemli sorunları

AB ile Türkiye arasında en önemli farklılaşma terörün gündemdeki yerine dairdir. Bahar dan Güz'e 2009 yılı içerisinde öncelikle terör önemli sorun sıralamasından yükselmiş ve %47 ile Türkiye'de en önemli ikinci sorun olarak görülmektedir. Güz 2007'de %77'lik bir kesim terörü en önemli iki sorun arasına koyarken Bahar 2008'de bu oran ancak %50, Güz 2008'de ise %68'dir. Bahar ve Güz 2009'da işsizliğin ardından terör hala ülke gündeminin ikinci en önemli sorunudur. İşsizliğin ülke gündemindeki önemi son bir yıl içerisindeki en üst düzeyindedir. Ekonomik durum (%33) ve enflasyon (%11) ile birlikte düşünüldüğünde ekonomik sorunların en başta gelen sorunlar olarak görüldüğü açıktır. AB geneli için de benzer bir durum söz konusudur.

AB HAKKINDA GÖRÜŞLER VE AB'NİN GELECEĞİ

Türkiye Kamuoyunun üyelik hakkındaki görüşleri

Türkiye kamuoyunun %45'i (Bahar 2009'da %48'i) AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünmektedir. Bu soru özelinde Bahar 2006'da AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını düşünen %44'lük oranın da altında bir düzey %42 ile Güz 2008'de gözlenirken Bahar 2009'a gelindiğinde Güz 2007 ve Bahar 2008'de gözlenilen ve AB üyeliğinin iyi bir şey olacağını

düşünen %49'luk bir kitleye yakın bir düzey yeniden yakalanmış ancak Güz 2009'a gelindiğinde bu oran yeniden %45 düzeyine inmiş görülmektedir.

Türkiye'nin AB üyeliğinin iyi bir şey olduğunu söyleyenlerin oranındaki düşüşle birlikte bir başka soruda "herşeyi göz önünde bulundurduğunuzda Türkiye AB'ne üye olmakla fayda sağlar mı sağlamaz mı?" sorusuna da verilen olumlu cevap oranının da düştüğü gözlenmektedir. Bahar 2009'da AB üyeliğinin Türkiye'ye fayda sağlayacağını düşünenler %57 düzeyinde iken Güz 2009'da bu oranın ancak %50 olduğu gözlenmektedir.

AB'nin genel imajı

Güz 2009'da AB'nin olumlu imajı Türkiye'de yeniden düşmüş ve %42 ile en düşük ikinci düzeyi yakalamıştır. AB genelinde ise imajın olumlu yönde geliştiğini ve Bahar 2009'da %45 olumlu imajdan Güz 2009'da %48 olumluya ulaşılmıştır.

Kurumlara güven

Gerek AB üye ülkelerinde gerek Türkiye'de orduya güven diğer kurumlarla karşılaştırıldığında daha yüksektir. Ancak Türkiye'de orduya güvenme eğiliminde olanlar %77 düzeyinde iken AB genelinde ancak %64'tür. AB genelinde meclis, adalet ve yargı sistemi ve hükümete olan güven Türkiye'de gözlenilen güvenme eğiliminden oldukça daha düşüktür. AB genelinde AB, NATO ve Birleşmiş Milletler en az %48 oranında güvenilen kurumlar iken Türkiye'de bu kurumlara güvenme eğiliminde olanlar hep AB genelinin altındadır.

Avrupa Birliği'nin genel yapısı hakkında farkındalık

Kurumların isimlerini duymuşluk düzeyinde de olsa Türkiye'de AB genelinin gerisinde kalınmasına rağmen %55-60 ve üzerinde bir kitlenin kurumların isimlerini duymuşlukları vardır. Güz 2008 ile karşılaştırıldığında tüm kurumların isim duyulmuşluklarında Türkiye'de 3-5 puanlık düşüşler gözlenmektedir. Oysa AB genelinde ya aynı düzey korunmakta, ya da isim duyulmuşluklarında ufak da olsa artış gözlenmektedir.

Avrupa kurumlarına güven

Türkiye kamuoyu, Avrupa kurumlarına güven konusunda AB genelinden daha düşük bir güvenme eğilimi ortaya koymaktadır. Tüm sorgulanan kurumlar için güven düzeyi AB genelinin yarısı ya da daha azına karşılık gelmektedir. Ancak Bahar 2008 ile karşılaştırıldığında söz konusu kurumların tümü için güven eğiliminde bir düşüş gözlenmektedir. Bahar 2008'e göre bakıldığında AB genelinde de benzer bir şekilde Avrupa kurumlarına duyulan güvenin az da olsa düşmüş olduğu görülmektedir.

AB Hakkında görüşler

Gerek AB genelinde, gerek Türkiye'de, AB'nin nasıl işlediği pek anlaşılmamaktadır. Ancak bu konuda Türkiye'de fikir dahi yürütmeyen kesim %19-22 gibi yüksek bir düzeydedir. Güz 2008 ile karşılaştırıldığında AB genelinde "Tek para birimi olarak Euro'nun kullanıldığı bir Avrupa Parasal Birliği" fikrine destek %60 düzeyini korumaktadır. Benzer şekilde "Avrupa Birliği'nin gelecek yıllarda başka ülkeleri de içine alarak genişlemesi" fikri de %44 düzeyinde destek bulmaya devam etmektedir. Avrupa'nın yapılanma hızının bir grup ülkede diğer ülkelere göre daha hızlı olması" fikrine ise hafif bir destek artışı gözlenmektedir.

Türkiye'de tek para birimi olarak euroya verilen destek AB genelinin altında ve Bahar 2008'e göre de daha düşmüş görülmektedir. AB'nin genişleme sürecine verilen destek hafif de olsa Türkiye'de AB genelinden yüksek iken son Güz 2009 araştırmasında AB genelinin az da olsa altında kalmıştır (%44). Avrupa'nın yapılanma hızının farklılaşmasına verilen destek ancak %30 düzeyini korumaktadır.

AB, DÜNYA, KÜRESELLEŞME

Başlangıç noktası olarak Bir ülkenin veya bir ülkeler topluluğunun dünyadaki gücünü ve etkisini belirleyen en önemli faktör nedir?” sorusu alındığında ekonomik ve siyasi gücün AB genelindeki öneminin Türkiye’den yüksek olduğu ancak Türkiye kamuoyunun da askeri güç ve kültürel etkiyi AB genelinden daha fazla ön plana çıkardığını görüyoruz. Önem sıralamasındaki konuma bakıldığında gerek AB genelinde gerek Türkiye’de ekonomik gücün diğer tüm etmenlerin önünde yer aldığı görülmektedir. Ancak Türkiye’de askeri güç ikinci sıraya yerleştirilirken AB’de siyasi güç daha önemli bulunmaktadır.

Aynı faktörler arasında AB’ni tanımlayan faktörler değerlendirmesine baktığımızda da benzer bir ayrışmayı gözlüyoruz. AB genelinde ekonomik ve siyasi gücün AB’yi tanımlayan faktörler arasında öne konduğunu, Türkiye’de ise askeri güç ve kültürel etkiye AB genelinden daha çok ağırlık verildiğini görüyoruz. Yine de her iki tarafta da görece ağırlıklar değişmekle birlikte bu faktörlerin önem sırlamasının aynı olduğunun altını çizmek gerekir.

Bahar’dan Güz 2009’a bu soruların yanıtlarında önemli değişimler gözlenmemektedir.

Küreselleşme ile ilgili değerlendirmelerde baskın bir negatif ya da pozitif eğilim olduğunu söylemek mümkün değildir. Ancak birbirleriyle çelişir gözüktse de AB geneliyle Türkiye kamuoylarının eğilimleri sorudan soruya benzerlik göstermektedir. Örneğin, “Küreselleşme ekonomik büyüme için bir fırsattır” önermesine AB genelinde %61 (Bahar 2009’da %59) Türkiye’de ise %41 (Bahar 2009’da %55) katılma eğiliminde iken her iki tarafta da sırasıyla %26 ve %29 bu önermeye katılmamaktadır.

Türkiye’de küreselleşme hakkında verilen iki seçenek arasındaki seçimlere bakıldığında küreselleşme bir fırsat olarak görülmeğe çok bir tehdit olarak algılanmaktaydı. Bahar 2009’da ise küreselleşmenin bir fırsat olarak görülmesinin oranında son bir yıldır gözlenen artış devam etmiş ve %44 düzeyini yakalamıştır. Tehdit algısı da bu bağlamda azalmıştır. Ancak hala bu konuda yanıt vermeyen %29 gibi önemli bir kitle vardır. Güz 2009’a gelindiğinde ise fırsat algısında bir azalma tehdit algısında da bir artış gözlenmekte ve bundan önceki üç araştırmadaki gibi yüksek bir oranda bu değerlendirmeyi gerçekleştiremeyen kesim gözlenmektedir.

Türkiye kamuoyunun Avrupa ekonomisine bakışı AB kamuoyundan daha pozitifdir. Ancak bu görüş son bir yıl içerisinde daha çok AB genelindeki değerlendirmelere benzemeye başlamış ve AB ekonomisinin performansına daha negatif bakan bir pozisyona yaklaşmıştır.

Türkiye’nin gözünden gerek Bahar 2009’da gerek Güz 2009’da Avrupa ekonomisinin karşılaştırma istenen tüm ekonomilere göre daha iyi durumda olduğunu görüyoruz. Oysa AB genelinin değerlendirmesine göre Avrupa ekonomisi Japon ve Çin ekonomilerinden daha kötü performans göstermektedir. Türkiye kamuoyu Avrupa ekonomisinin performansını Japon ve Çin ekonomilerinden daha iyi gördüğü gibi, AB genelinin kanaatine karşıt olarak Amerikan ekonomisinden de daha iyi durumda görmektedir.

MALİ VE EKONOMİK KRİZ

Dünya ekonomilerini sarsan mali ve ekonomik kriz hakkında değerlendirmelere bakıldığında AB ve Türkiye kamuoylarının “ekonomik krizin iş piyasası üzerindeki etkisinin en üst düzeye varmış olduğunu ve her şeyin yavaş yavaş düzeleceği” görüşüne pek destek vermediği ve daha kötü günlerin geleceği görüşünün daha ağırlıklı olarak desteklendiği görülmektedir.

Finansal ve ekonomik krizin etkileri karşısında etkin tedbirler alabilecek durumda olan kurumlar listesinde AB kamuoyu gözünde başta Avrupa Birliği gelmekte ve onu G20 ülkeleriyle ulusal hükümetler izlemektedir. Oysa Türkiye kamuoyu gözünde en başta gelen sorumlu kurum kendi hükümetidir.

Mali ve ekonomik krizin ne derece bir reform beklentisi ve reforma talep yarattığına bakıldığında AB genelinde reform beklentisi ya da reform hareketine destek olarak nitelendirilebilecek değerlendirmelere katılım Türkiye'nin oldukça üzerinde gözlenirken Türkiye'de reform beklentisi ve desteği çoğunluk tarafından benimsense de bu konuda ağırlık AB geneli kadar yüksek değildir.

DEĞERLER

Gerek AB genelinde gerek Türkiye'de ekonomik büyümenin çevreye olan etkileri göz önüne alındığında bile öncelikli bir tercih olduğu gözlenmektedir. Yine devletin hayatımıza çok fazla müdahale ettiği görüşüyle uyum içerisinde "Serbest rekabet, ekonomik refahın en iyi garantisidir" görüşü de ağırlıklı olarak desteklenmektedir.

Olası toplumsal değişikliklerin nasıl değerlendirildiğine dair değerlendirmelere bakıldığında 2009 yılında elde edilen iki gözlemde de AB geneli ile Türkiye arasında anlamlı farklılıklar gözlenmemektedir. Maddiyatın arka plana itilmesi ve teknolojik gelişim iki tarafta da ağırlıklı olarak iyi gelişmeler olarak değerlendirilmektedir.

Geleceğe duyulan güvenin bir yansıması olarak gelecek kuşaklarının bugünden daha kolay yaşam şartlarına sahip olup olmayacağı değerlendirilmesi istendiğinde gerek AB genelinde gerek Türkiye'de ağırlıklı kanaat biraz karamsar bir şekilde geleceğin bugünkünden daha zor olacağı kanaatini yansıtmaktadır.

Her ne kadar geleceğin daha zor geçeceği kanaati hakim olsa da hem AB genelinde hem de Türkiye'de çocukların ülkelerini terk etmelerine sıcak bakılmadığı söylenebilir. Ancak bu eğilim Türkiye'de AB genelinden daha düşük düzeyde destek bulmakta ve yaklaşık %30 gibi bir kitle çocukların başka ülkeye göçünü daha iyi bir hayatın temeli olarak görmektedir.

AB geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye kamuoyunun serbest ticaret, liberalleşme ve esnekliğe daha olumsuz yaklaştığı gözlenmektedir. Buna karşılık korumacılık ve kamu yönetimine Türkiye'de daha sıcak yaklaşmaktadır

EK

Araştırmada kullanılan soru formu ve teknik özellikler

Eurobarometre 72.4 hedef nüfusu AB üyeleri ve çalışmaya dahil olan diğer aday ülke ve toplumlardaki 15 yaş ve üzeri nüfustur. Buralarda uygulanan örneklem yöntemi çok aşamalı rastsal örneklem metodudur. Tüm raporlarda hem ülke verileri hem de hedef nüfus verileri karşılaştırılmaktadır. Burada ülke örneklemi AB geneli ile karşılaştırılırken EUROSTAT verilerine dayanılarak ağırlıklandırmaya gidilmiştir.

Bu sonuçlar değerlendirilirken hatırd tutulmalıdır ki elde edilen bulguların güvenilirliği örneklem büyüklüğü ve gözlenen yüzdelere bağlıdır. Yaklaşık 1,000 kişiden oluşan örneklem ile hedef kitlede gerçek yüzdelere aşağıdaki güven aralıkları içinde olmaları beklenir.

Gözlenen yüzdelere	10% ya da 90%	20% ya da 80%	30% ya da 70%	40% ya da 60%	50%
Güven aralığı	± 1.9 puan	± 2.5 puan	± 2.7 puan	± 3.0 puan	± 3.1 puan

NT	A	Araştırma No (101-105) [][][][][]	
		EB72.3 A	
NT	B	Ülke kodu (106-107) [][]	
		EB72.3 B	
NT	C	Araştırma No (108-110) [][][]	
		EB72.3 C	
NT	D	Anket Örnek No (111-116) [][][][][][]	
		EB72.3 D	
NT	E	SORU FORMU VERSİYON	
NT		A	(117) 1
NT		B	2
		EB72.1 E	
RT		28 numaralı seçenek sadece Türkiye'de sorulacaktır	
RT		29 numaralı seçenek sadece Hırvatistan'da sorulacaktır	
RT		30 numaralı seçenek sadece Kıbrıs Türk Toplumuna sorulacaktır	
RT		31 numaralı seçenek sadece Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti'nde sorulacaktır	
NT	Q1	Milliyetiniz nedir? Lütfen milliyetinizi tanımlayan ülkeyi / ülkeleri belirtin.	
RT		ÇOK CEVAP ALINABİLİR	
			(138-170)
NT		Belçika	1,
NT		Danimarka	2,
NT		Almanya	3,
NT		Yunanistan	4,

NT	İspanya	5,
NT	Fransa	6,
NT	İrlanda	7,
NT	İtalya	8,
NT	Lüksemburg	9,
NT	Hollanda	10,
NT	Portekiz	11,
NT	Birleşik Krallık (Büyük Britanya, Kuzey İrlanda)	12,
NT	Avusturya	13,
NT	İsveç	14,
NT	Finlandiya	15,
NT	Kıbrıs Cumhuriyeti (Güney)	16,
NT	Çek Cumhuriyeti	17,
NT	Estonya	18,
NT	Macaristan	19,
NT	Letonya	20,
NT	Litvanya	21,
NT	Malta	22,
NT	Polonya	23,
NT	Slovakya	24,
NT	Slovenya	25,
NT	Bulgaristan	26,
NT	Romanya	27,
NT	Türkiye	28,
NT	Diğer ülkeler (Lütfen belirtin):	32,
NT	Bilmiyor	33,

EB72.3 Q1

EĞER DİĞER ÜLKELER YA DA BİLMİYOR YANITI VERİLİRSE ANKETİ SONLANDIRIN

RT

NT TEMEL 'TREND' SORULARI

NT QA1 Genel olarak hayatınızdan çok mu memnunsunuz, biraz mı memnunsunuz, pek memnun değil misiniz, yoksa hiç mi memnun değilsiniz?

RT ŞIKLARI OKUYUNUZ

NT	Çok memnunum	(191) 1
NT	Biraz memnunum	2
NT	Pek memnun değilim	3
NT	Hiç memnun değilim	4
NT	Bilmiyor	5

EB71.3 QA1

TT QA2a'YI CY(KTT)'DE SORMAYINIZ - CY(KTT) QA2b'YE GİDİNİZ.

NT QA2a Şimdi okuyacaklarımın her biri ile ilgili mevcut durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

RT KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN

NT		ŞIKLARI OKUYUNUZ	Çok iyi	Oldukça iyi	Oldukça kötü	Çok kötü	Bilmiyor
NT (192)	1	Türkiye'deki durum	1	2	3	4	5
NT (193)	2	Avrupa Ekonomisi'nin durumu	1	2	3	4	5
NT (194)	3	Dünya'da ekonominin durumu	1	2	3	4	5
NT (195)	4	Sizin kişisel iş durumunuz	1	2	3	4	5
NT (196)	5	Hanenizin ekonomik durumu	1	2	3	4	5
NT (197)	6	Türkiye'deki iş / istihdam durumu	1	2	3	4	5
NT (198)	7	Türkiye'de çevrenin durumu	1	2	3	4	5

EB71.3 QA2a

RT QA3a CY (KTT)'de SORULMAYACAKTIR - CY (KTT) İÇİN QA3b'ye GEÇİNİZ.

MT	QA3a	Şimdi okuyacağım her bir alanda, Türkiye'deki durumun, Avrupa Birliği ülkelerinin ortalamasından daha mı iyi yoksa daha mı kötü olduğunu söylersiniz?
----	------	---

RT KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN

NT		OKUYUNUZ - ROTASYON UYGULAYIN	Çok daha iyi	Biraz daha iyi	Biraz daha kötü	Çok daha kötü	Bilmiyor
NT (206)	1	Türk Ekonomisi'nin durumu	1	2	3	4	5
NT (207)	2	Türkiye'deki iş/istihdam durumu	1	2	3	4	5
NT (208)	3	Türkiye'deki hayat pahalılığı	1	2	3	4	5
NT (209)	4	Türkiye'deki enerji fiyatları	1	2	3	4	5
NT (210)	5	Türkiye'deki yaşam kalitesi	1	2	3	4	5
NT (211)	6	Türkiye'de çevrenin durumu	1	2	3	4	5

EB70.1 QA7a TREND MODIFIED

RT QA4a CY (KTT)'de SORULMAYACAKTIR - CY (KTT) İÇİN QA4b'ye GEÇİNİZ.

NT	QA4a	Gelecek 12 ay için beklentileriniz nelerdir? Gelecek 12 ayda ... daha iyi mi, daha kötü mü yoksa aynı mı olacak?
----	------	--

RT HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALINIZ

	ŞIKLARI OKUYUNUZ	Daha iyi olacak	Daha kötü olacak	Aynı olacak	Bilmiyor
NT					

NT (218)	1	Genel olarak hayatınız	1	2	3	4
NT (219)	2	Türkiye'deki ekonomik durum	1	2	3	4
NT (220)	3	Evinizin finansal durumu	1	2	3	4
NT (221)	4	Türkiye'deki iş / istihdam durumu	1	2	3	4
NT (222)	5	Kişisel iş durumunuz	1	2	3	4
NT (223)	6	Avrupa Birliği'ndeki ekonomik durum	1	2	3	4
NT (224)	7	Dünya'da ekonominin durumu	1	2	3	4
MT (225)	8	Türkiye'de çevrenin durumu	1	2	3	4

EB71.3 QA3a (ITEM 1-7) + EB70.1 QA6a (ITEM 8) TREND MODIFIED

TT QA5a VE QA6a'YI CY(KTT)'DE SORMAYINIZ - CY(KTT) QA5b'YE GİDİNİZ.

NT QA5a Şu anda Türkiye'nin karşı karşıya olduğu en önemli iki sorun sizce nelerdir?

RT ANKETÖR DİKKAT ! KART GÖSTERİNİZ VE İFADELERİ TEK TEK OKUYUNUZ EN FAZLA İKİ CEVAP ALABİLİRSİNİZ

		(234-250)
NT	Suç	1,
NT	Ekonomik durum	2,
NT	Fiyatların yükselmesi / Enflasyon	3,
NT	Vergilendirme	4,
NT	İşsizlik	5,
NT	Terör	6,
NT	Savunma / Dış ilişkiler	7,
NT	İskan	8,
NT	Göç	9,
NT	Sağlık hizmeti sistemi	10,
NT	Eğitim sistemi	11,
NT	Emeklilik / Emekli maaşları	12,
MT	Çevre	13,
MT	Enerji	14,
NT	Diğer (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	15,
MT	Hiçbiri (OKUMAYINIZ)	16,
NT	Bilmiyor	17,

EB71.3 QA4a TREND MODIFIED

NT QA6a Peki, kendinizi düşündüğünüzde, şu anda karşı karşıya olduğunuz en önemli iki sorun nelerdir?

RT

ANKETÖR DİKKAT ! KART GÖSTERİNİZ VE İFADELERİ TEK TEK OKUYUNUZ EN FAZLA İKİ CEVAP ALABİLİRSİNİZ

(251-267)

NT	Suç	1,
NT	Ekonomik durum	2,
NT	Fiyatların yükselmesi / Enflasyon	3,
NT	Vergilendirme	4,
NT	İşsizlik	5,
NT	Terör	6,
NT	Savunma / Dış ilişkiler	7,
NT	İskan	8,
NT	Göç	9,
NT	Sağlık hizmeti sistemi	10,
NT	Eğitim sistemi	11,
NT	Emeklilik / Emekli maaşları	12,
MT	Çevre	13,
MT	Enerji	14,
NT	Diğer (Anketör dikkat! Bu şıkkı okumayın)	15,
MT	Hiçbiri (OKUMAYINIZ)	16,
NT	Bilmiyor	17,

EB71.3 QA5a TREND MODIFIED

TT

QA7b VE QA8b'Yİ YALNIZCA FYROM, TR VE HR'DE SORUNUZ - AB27 QA9a'YA GİDİNİZ - CY(KTT) QA7c'YE GİDİNİZ.

NT

QA7b Genel olarak düşündüğünüzde Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği?

RT

ŞIKLARI OKUYUNUZ

(304)

NT	İyi bir şey mi olur	1
NT	Kötü bir şey mi olur	2
NT	Ne iyi ne kötü bir şey mi olur	3
NT	Bilmiyor	4

EB71.3 QA6b

NT

QA8b Herşeyi göz önünde bulundurduğunuzda, Türkiye Avrupa Birliği'ne üye olmakla fayda sağlar mı yoksa sağlamaz mı?

(305)

NT	Evet, fayda sağlar	1
NT	Hayır, fayda sağlamaz	2
NT	Bilmiyor	3

EB71.3 QA7b

TT

QA9a'YI CY(KTT)'DE SORMAYINIZ - CY(KTT) QA9b'YE GİDİNİZ.

NT

QA9a Sizce, şu anda, 'de işler, genel olarak, doğru yönde mi yoksa yanlış yönde mi ilerliyor?

RT HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALINIZ

	ŞIKLARI OKUYUNUZ	İşler doğru yönde ilerliyor	İşler yanlış yönde ilerliyor	Hiçbiri (OKUMAYINIZ)	Bilmiyor
NT					

NT (308)	1	Türkiye	1	2	3	4
NT (309)	2	Avrupa Birliği	1	2	3	4
MT (310)	3	Amerika Birleşik Devletleri (ABD)	1	2	3	4

EB71.3 QA8a (ITEMS 1-2) + EB71.1 QA8a (ITEM 3)

RT HERKESE SORULACAK

NT QA10	Size belirli kurumlara ne kadar güvendiğinizi sormak istiyorum. Size okuyacağım her bir kuruma güvenme eğiliminde olup olmadığınızı belirtir misiniz?
---------	---

RT HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALINIZ

	ŞIKLARI OKUYUNUZ	Güvenme eğilimindeyim	Güvenmeme eğilimindeyim	Bilmiyor
NT				

NT (314)	1	Yazılı Basın	1	2	3
NT (315)	2	Radyolar	1	2	3
NT (316)	3	Televizyon Kanalları	1	2	3
NT (317)	4	İnternet	1	2	3
NT (318)	5	Ordu	1	2	3
MT (319)	6	Adalet /Türk Yargı sistemi	1	2	3
NT (320)	7	Siyasi partiler	1	2	3
MT (321)	8	Türk Hükümeti	1	2	3
MT (322)	9	Türkiye Büyük Millet Meclisi	1	2	3
NT (323)	10	Avrupa Birliği	1	2	3
NT (324)	11	Birleşmiş Milletler	1	2	3
MT (325)	12	Yerel yönetimler	1	2	3
MT (326)	13	NATO	1	2	3

EB71.3 QA9 (items 6-11) + EB69.2 QA12 (items 1-5) + EB70.1 QA12 (item 12-13)

NT QA11	Genel olarak, Avrupa Birliği'nin sizin gözünüzdeki imajı, çok mu olumlu, biraz mı olumlu, ne olumlu ne olumsuz mu, biraz mı olumsuz, yoksa çok mu olumsuz?
---------	--

RT (TEK CEVAP ALINIZ)

NT	Çok olumlu	(327)	1
NT	Biraz olumlu		2
NT	Ne olumlu ne olumsuz		3

NT	Biraz olumsuz	4
NT	Çok olumsuz	5
NT	Bilmiyor	6

EB71.3 QA10

NT QA12 Avrupa Birliği size şahsen ne ifade etmektedir?

RT KART GÖSTERİNİZ. ŞIKLARI OKUYUNUZ. BİRDEN ÇOK CEVAP ALABİLİRSİNİZ. ROTASYON UYGULAYINIZ

(328-343)

NT	Barış	1,
NT	Ekonomik refah	2,
NT	Demokrasi	3,
NT	Sosyal güvenlik	4,
NT	Avrupa Birliği içinde herhangi bir yer için seyahat etme, okuma ve çalışma özgürlüğü	5,
NT	Kültürel çeşitlilik	6,
NT	Dünyada fazla söz sahibi olma	7,
NT	Euro	8,
NT	İşsizlik	9,
NT	Bürokrasi	10,
NT	Para kaybı	11,
NT	Kültürel kimliğimizin kaybolması	12,
NT	Daha fazla suç işlenmesi	13,
MT	Dış sınır bölgelerinde yetersiz kontrol	14,
NT	Diğer (Anketör dikkat! Bu şıkkı okumayın)	15,
NT	Bilmiyor / Cevap Yok (Anketör dikkat! Bu şıkkı okumayın)	16,

EB71.3 QA11

NT QA13 Bu görüşme öncesini düşündüğünüzde, size okuyacağım uluslararası kurumlardan hangilerini duydunuz?

NT		ŞIKLARI OKUYUNUZ	Duydum	Duymadım	Bilmiyor
NT	(344)	1 Avrupa Parlamentosu	1	2	3
NT	(345)	2 Avrupa Komisyonu	1	2	3
NT	(346)	3 Avrupa Birliği Konseyi	1	2	3
NT	(347)	4 Avrupa Merkez Bankası	1	2	3

EB71.3 QA13 (item 1, 2, 4) + EB70.1 QA16 (item 3)

NT QA14 Her bir Avrupa kurumu için, güvenme eğiliminde olup olmadığınızı lütfen söyler misiniz?

RT HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALINIZ

NT		ŞIKLARI OKUYUNUZ	Güvenme eğilimindeyim	Güvenme eğiliminde değilim	Bilmiyor
----	--	------------------	-----------------------	----------------------------	----------

NT (348)	1	Avrupa Parlamentosu	1	2	3
NT (349)	2	Avrupa Komisyonu	1	2	3
NT (350)	3	Avrupa Birliği Konseyi	1	2	3
NT (351)	4	Avrupa Merkez Bankası	1	2	3

EB71.3 QA14 (item 1, 2, 4) + EB70.1 QA18 (item 3)

NT	QA15	Size okuyacağım her bir ifade için düşünceniz nedir? Her bir ifade için “destekliyorum” ya da “karşıyım” şeklinde fikrinizi söyler misiniz?
----	------	---

RT HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALINIZ

NT		OKUYUNUZ - ROTASYON UYGULAYIN	Destekliyorum	Karşıyım	Bilmiyor
----	--	-------------------------------	---------------	----------	----------

NT (352)	1	Tek para birimi olarak Euro’nun kullanıldığı bir Avrupa Parasal Birliği	1	2	3
NT (353)	2	Avrupa Birliği’nin gelecek yıllarda başka ülkeleri de içine alarak genişlemesi	1	2	3
NT (354)	3	Avrupa’nın yapılanma hızının bir grup ülkede diğer ülkelere göre daha hızlı olması	1	2	3

EB71.3 QA15

NT	QA16	Avrupa bütünleşmesi, son yıllarda çeşitli konulara odaklanmaktadır. Sizce, gelecekte Avrupa Birliği’ni güçlendirmek için, Avrupa kurumları tarafından, önümüzdeki yıllarda hangi yönlerin üzerinde durulmalı?
----	------	---

RT KART GÖSTERİN - ŞIKLARI OKUYUN - ROTASYON UYGULAYIN - EN FAZLA 3 CEVAP ALIN

NT	İç Pazar	(355-372)
NT	Kültür politikası	1,
MT	Dış politika	2,
MT	Savunma politikası	3,
NT	Göç meseleleri	4,
MT	Eğitim politikası	5,
NT	Çevre meseleleri	6,
NT	Enerji meseleleri	7,
NT	Daha fakir olan bölgeler ile dayanışma	8,
NT	Bilimsel araştırma	9,
NT	Sosyal ve sağlıkla ilgili meseleler	10,
NT	Suçla karşı mücadele	11,
NT	İklim değişikliğine karşı mücadele	12,
NT	Ekonomik meseleler	13,
NT	Ulaşım ve enerji altyapısı	14,
NT	Diğer (Okumayınız)	15,
NT	Hiçbiri (Okumayınız)	16,
NT	Bilmiyor	17,
NT		18,

EB71.3 QA18 TREND MODIFIED

NT	QA17	Avrupa Birliği ile ilgili şimdi okuyacağım ifadelerin her biri için, doğru mu yanlış mı olduğunu düşündüğünüzü söyler misiniz?
RT	HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALINIZ	
NT		OKUYUNUZ - ROTASYON UYGULAYIN
		Doğru Yanlış Bilmiyor
MT (373)	1	Avrupa Birliği şu anda 25 üye ülkeden oluşmaktadır
TT (374)	2	İrlandalılar, 2 Ekim 2009'da Lizbon Antlaşması ile ilgili yapılan referandumda "evet" oyu vermişlerdir
NT (375)	3	Şu anda 12 üye ülkede para birimi olarak Euro (Avro) kullanılmaktadır.
MT (376)	4	(SPLIT A) İsviçre Avrupa Birliği üyesidir
TT (377)	5	(SPLIT B) İzlanda Avrupa Birliği üyesidir

EB70.1 QA24 TREND MODIFIED

TT	QA18a'DAN QA19a'YA KADAR CY(KTT)'DE SORMAYINIZ - CY(KTT) QA19b'YE GİDİNİZ.
----	--

NT	QA18a	Genelde, demokrasinin Türkiye'de işleyişinden ne ölçüde memnunsunuz?
----	-------	--

NT	QA18b	Genel olarak düşündüğünüzde demokrasinin Avrupa Birliği'nde işleyişinden ne ölçüde memnunsunuz?
----	-------	---

RT	KART GÖSTERİN - HER SORU İÇİN TEK CEVAP ALIN		
		(378)	(379)
RT	ŞIKLARI OKUYUNUZ	QA18a	QA18b
		Türkiye'de	Avrupa Birliği'nde
NT	Çok memnunum	1	1
NT	Memnunum	2	2
NT	Pek memnun değilim	3	3
NT	Hiç memnun değilim	4	4
NT	Bilmiyor / Cevap yok (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	5	5

EB68.1 QA11a & b

TT	MADDE 2'Yİ YALNIZCA AB27'DE SORUNUZ
----	-------------------------------------

NT	QA19a	Size okuyacağım her bir ifadeye katılma eğiliminde olup olmadığınızı belirtebilir misiniz?
----	-------	--

NT		ŞIKLARI OKUYUNUZ	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Bilmiyor
----	--	------------------	--------------------------	----------------------------	----------

NT	(380)	1	Avrupa Birliği'nin nasıl işlediğini anlıyorum	1	2	3
----	-------	---	---	---	---	---

EB71.3 QA12a TREND MODIFIED

RT	HERKESE SORULACAK
----	-------------------

TT	QA20	Avrupa'nın yapılanması konusunda şimdi size okuyacağım ifadelerle katılıp katılmadığınızı söyler misiniz?
----	------	---

RT	KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN
----	---

RT		ŞIKLARI OKUYUNUZ	Kesinlikle katılıyorum	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Kesinlikle katılmıyorum	Bilmiyor
----	--	---------------------	---------------------------	--------------------------	----------------------------	----------------------------	----------

TT	(383)	1	AB fazla hızlı büyüdü	1	2	3	4	5
----	-------	---	-----------------------	---	---	---	---	---

TT	(384)	2	Farklı ülkelerin vatandaşlarını neyin biraraya getirdiği, onları neyin ayırdığından daha önemlidir	1	2	3	4	5
----	-------	---	--	---	---	---	---	---

TT	(385)	3	Halihazırda, AB'de fikir ve proje yoksunluğu çekilmektedir	1	2	3	4	5
----	-------	---	--	---	---	---	---	---

TT	(386)	4	Küresel zorlukların (iklim değişikliği, terörizm, vs) aşılmasında AB vazgeçilmezdir	1	2	3	4	5
----	-------	---	---	---	---	---	---	---

EB70.1 QD16

MT	AB, DÜNYA, KÜRESELLEŞME
----	-------------------------

RT	HERKESE SORULACAK
----	-------------------

NT	QB1a	Sizin düşüncenize göre, şimdi size okuyacaklarımdan hangisi bir ülkenin veya bir ülkeler topluluğunun dünyadaki gücünü ve etkisini belirleyen en önemli faktördür?
----	------	--

NT	QB1b	Peki, sizce ikinci en önemli faktör hangisidir?
----	------	---

RT	(KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN)
----	---

(412)

(413)

TT	(OKUYUNUZ - AŞAĞIDAN YUKARIYA / YUKARIDAN AŞAĞIYA ROTASYON YAPINIZ)	QB1a	QB1b
NT		İlk olarak	İkinci olarak
NT	Ekonomik gücü	1	1
NT	Siyasi etkisi	2	2
NT	Askeri gücü	3	3
NT	Kültürel etkisi	4	4
MT	Diğer (Okumayınız)	5	5
NT	Hiçbiri (Okumayınız)	6	6
NT	Bilmiyor	7	7

EB71.3 QB1a, b

NT	QB2a	Peki sizin görüşünüze göre, şimdi size okuyacaklarımdan hangisi Avrupa Birliğini en iyi tanımlamaktadır?
----	------	--

NT	QB2b	Peki, ikinci olarak hangisi en iyi tanımlamaktadır?
----	------	---

RT	(KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN)		
		(414)	(415)
TT	OKUYUNUZ - AŞAĞIDAN YUKARIYA / YUKARIDAN AŞAĞIYA ROTASYON YAPINIZ)	QB2a	QB2b
NT		İlk olarak	İkinci olarak
NT	Ekonomik gücü	1	1
NT	Siyasi etkisi	2	2
NT	Askeri gücü	3	3
NT	Kültürel etkisi	4	4
MT	Diğer (Okumayınız)	5	5
NT	Hiçbiri (Okumayınız)	6	6
NT	Bilmiyor	7	7

EB71.3 QB2a, b

MT	QB3	Şimdi size okuyacağım her bir ifadeye kesinlikle mi katıldığınızı, katılma eğiliminde mi olduğunuzu, katılmama eğiliminde mi olduğunuzu yoksa hiç mi katılmadığınızı belirtir misiniz?
----	-----	--

RT	KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN					
----	---	--	--	--	--	--

NT		OKUYUNUZ - ROTASYON UYGULAYIN	Kesinlikle katılıyorum	Katılma eğilimindeyim	Katılmama eğilimindeyim	Kesinlikle katılmıyorum	Bilmiyor	
NT	(416)	1	Küreselleşme ekonomik büyüme için bir fırsattır	1	2	3	4	5
NT	(417)	2	Küreselleşme sosyal eşitsizlikleri artırır	1	2	3	4	5

MT (418)	3	Küreselleşme, dünya çapında ortak kurallar olmasını gerektirir ("dünya genelinde yönetim")	1	2	3	4	5
MT (419)	4	Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri küreselleşmeyi ele alma konusunda aynı çıkarlara sahiptirler	1	2	3	4	5
NT (420)	5	Küreselleşme bizi fiyat artışlarına karşı korur	1	2	3	4	5
NT (421)	6	Küreselleşme dünya barışına yardımcı olur	1	2	3	4	5
MT (422)	7	Küreselleşme Türk kültürüne yönelik bir tehdittir	1	2	3	4	5
NT (424)	9	Küreselleşme vatandaşlar için değil, sadece büyük firmalar için kârlıdır	1	2	3	4	5
MT (425)	10	Küreselleşme Türkiye'ye daha çok yabancı yatırım yapılması anlamına gelir	1	2	3	4	5
NT (427)	12	Küreselleşme fakir ülkelerin gelişmesine yardımcı olur	1	2	3	4	5
NT (428)	13	Küreselleşme insanların başka kültürlere daha açık olmalarını sağlar	1	2	3	4	5
TT (429)	14	AB küresel ekonomide kendi ekonomik çıkarlarını savunmak için yeterli güce ve araca sahiptir (N)	1	2	3	4	5
TT (430)	15	(SPLIT A) AB, Avrupa vatandaşlarının küreselleşmenin olumsuz etkilerinden korunmalarına yardımcı olur	1	2	3	4	5
TT (431)	16	(SPLIT B) AB, Avrupa vatandaşlarının küreselleşmenin olumlu etkilerinden daha iyi faydalanmalarını sağlar	1	2	3	4	5

EB71.3 QB3 (item 1-3) EB69.2 QA47a&b (item 4-13)

RT CY (KTT) DIŞINDA HERKESE SORULACAKTIR - CY (KTT) İÇİN QA33b'ye GEÇİNİZ

MT QB4a Okuyacağım iki önermeden hangisi, küreselleşme ile ilgili görüşünüze en yakındır?

RT ŞIKLARI OKUYUN - TEK CEVAP ALIN

NT	Küreselleşme, pazarların açılması sayesinde, Türk firmaları için iyi bir fırsat anlamına gelmektedir.	(432)	1
NT	Küreselleşme, Türkiye'deki istihdam ve firmalar için tehdit anlamına gelmektedir.		2
NT	Bilmiyor		3

EB71.3 QB4a

RT HERKESE SORULACAK

NT QB5 Sizce Avrupa Ekonomisi'nin performansı okuyacağım ülkelerin ekonomilerinden daha mı iyi, daha mı kötü yoksa aynı mı?

RT KART GÖSTERİN

NT		ŞIKLARI OKUYUNUZ	Daha iyi performans gösteriyor	Daha kötü performans gösteriyor	Aynı	Bilmiyor/ Cevap yok
----	--	------------------	--------------------------------	---------------------------------	------	---------------------

NT	(434)	1	Amerikan ekonomisi	1	2	3	4
NT	(435)	2	Japon ekonomisi	1	2	3	4
NT	(436)	3	Çin ekonomisi	1	2	3	4
NT	(437)	4	Hindistan ekonomisi	1	2	3	4
NT	(438)	5	Rus ekonomisi	1	2	3	4
NT	(439)	6	Brezilya ekonomisi	1	2	3	4

EB71.3 QB7

NT QB6 Toplumumuz başlıca küresel zorluklara göğüs germek için şimdi size okuyacaklarımdan hangi iki tanesine önem vermelidir?

RT KART GÖSTERİNİZ - OKUYUNUZ - ROTASYON UYGULAYINIZ - EN FAZLA İKİ CEVAP)

NT	Çevreyi koruma	(440-448)	1,
NT	Sosyal eşitlik ve dayanışma		2,
MT	Serbest ticaret/piyasa ekonomisi		3,
NT	Kültürel çeşitlilik ve başkalarına karşı açıklık		4,
NT	İlerleme ve yenilik		5,
NT	Gelenekler		6,
MT	Diğer (Okumayınız)		7,

NT	Hiçbiri (Okumayınız)	8,
NT	Bilmiyor	9,

EB71.3 QC3

TT 3) MALİ VE EKONOMİK KRİZ

MT	QC1	Bazı analistler ekonomik krizin iş piyasası üzerindeki etkisinin en üst düzeye varmış olduğunu ve herşeyin yavaş yavaş düzeleceğini söylemektedirler; diğer analistler ise, bunun aksine, daha da kötü günlerin geleceğini söylemektedirler. Bu iki görüşten hangisi sizin görüşünüze daha yakındır?
----	-----	--

RT (TEK CEVAP ALINIZ)

NT	Krizin iş piyasası üzerindeki etkisi en üst düzeye varmıştır	(469) 1
NT	Daha da kötü günler gelecektir	2
NT	Bilmiyor	3

EB71.2 QB3

NT	QC2	Şimdi okuyacağım ifadelerden hangisi sizin hanenizin durumunu en iyi şekilde yansıtmaktadır?
----	-----	--

RT ANKETÖR DİKKAT! KART GÖSTERİN ve ŞIKLARI OKUYUN. TEK CEVAP ALIN

NT	Şu anki durumunuz sizin gelecek için herhangi bir plan yapmanıza izin vermiyor.	(470) 1
NT	Günü gününe yaşıyorsunuz	2
NT	Önümüzdeki altı ay içinde ne yapacağınızı biliyorsunuz	3
NT	Önümüzdeki 1-2 yıl içerisinde hanenizin durumunun ne olacağı yönünde uzun vadeli bir bakış açısına sahipsiniz	4
NT	Diğer	5
NT	Bilmiyor / Cevap yok	

EB71.3 QJ6

MT	QC3	Sizin görüşünüze göre, şimdi size okuyacaklarımdan hangisi finansal ve ekonomik krizin etkileri karşısında etkin tedbirler alabilecek durumdadır?
----	-----	---

RT KART GÖSTERİNİZ - OKUYUNUZ - ROTASYON UYGULAYINIZ - TEK CEVAP ALINIZ)

NT	Türkiye Hükümeti	(471) 1
NT	Avrupa Birliği	2
NT	Amerika Birleşik Devletleri	3
MT	G20 ülkeleri	4
NT	Uluslararası Para Fonu (IMF)	5
NT	Diğer (Okumayınız)	6
NT	Hiçbiri (Okumayınız)	7
NT	Bilmiyor	8

EB71.3 QB8

TT QC9'U AB27+FM,HR, TR'DE SORUNUZ - CY(KTT) QD'YE GİDİNİZ

TT QC9 Şimdi size okuyacağım her bir ifadeye kesinlikle mi katıldığınızı, katılma eğiliminde mi olduğunuzu, katılmama eğiliminde mi olduğunuzu yoksa kesinlikle mi katılmadığınızı belirtir misiniz?

RT KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN

		Kesinlikle katılıyorum	Katılma Eğilimindeyim	Katılmama Eğilimindeyim	Kesinlikle katılmıyorum	Bilmiyor
--	--	------------------------	-----------------------	-------------------------	-------------------------	----------

TT (502)	1	(SPLIT A) İçinde bulunulan mali ve ekonomik kriz, reformların kabul edilip benimsenmesini kolaylaştırıyor	1	2	3	4	5
TT (503)	2	(SPLIT B) İçinde bulunulan mali ve ekonomik kriz, reformların kabul edilip benimsenmesini zorlaştırıyor	1	2	3	4	5
TT (504)	3	Bugünkü neslin fedakarlık yapması anlamına bile gelecek olsa, gelecek nesillere fayda sağlayacak olan reformlar hayat geçirilmeye çalışılmalıdır	1	2	3	4	5
TT (505)	4	(SPLIT A) Türkiye, geleceği göğüsleyebilmek için daha fazla reforma ihtiyaç duymaktadır	1	2	3	4	5
TT (506)	5	(SPLIT B)Türkiye'de bugüne kadar yapılmış olan reformlar, geleceği göğüsleyebilmek için yeterlidir	1	2	3	4	5

NEW

TT 4) DEĞERLER

RT HERKESE SORULACAK

NT QD1 Şimdi okuyacağım her bir terimin akla çok olumlu bir şey mi, oldukça olumlu bir şey mi, oldukça olumsuz bir şey mi yoksa çok olumsuz bir şey mi getirdiğini söyler misiniz?

RT KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN

NT

	OKUYUNUZ - ROTASYON UYGULAYIN	Çok olumlu	Oldukça olumlu	Oldukça olumsuz	Çok olumsuz	Bilmiyor/ Cevap Yok
--	-------------------------------	------------	----------------	-----------------	-------------	---------------------

NT (528)	1	Şirket	1	2	3	4	5
MT (529)	2	Refah devleti / Sosyal devlet	1	2	3	4	5
NT (530)	3	Rekabet edebilirlik	1	2	3	4	5
NT (531)	4	Serbest ticaret	1	2	3	4	5
NT (532)	5	Korumacılık	1	2	3	4	5
NT (533)	6	Küreselleşme	1	2	3	4	5
MT (534)	7	Liberalleşme	1	2	3	4	5
NT (535)	8	Sendika	1	2	3	4	5
NT (536)	9	Reformlar	1	2	3	4	5
NT (537)	10	Kamu yönetimi	1	2	3	4	5
MT (538)	11	Esneklik	1	2	3	4	5
TT (539)	12	Rekabet	1	2	3	4	5
TT (540)	13	Güvenlik	1	2	3	4	5
TT (541)	14	Dayanışma	1	2	3	4	5

EB67.2 QA28 (1-11) TREND MODIFIED

TT QD2a'YI CY(KTT)'DE SORMAYINIZ - CY(KTT) İÇİN QD2b'YE GİDİNİZ

NT QD2a Şimdi size okuyacağım her bir ifadeye ne derece katıldığınızı ya da katılmadığınızı söyler misiniz?

RT KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN

NT

	ŞIKLARI OKUYUNUZ	Kesinlikle katılıyorum	Katılma eğilimindeyim	Katılmama eğilimindeyim	Kesinlikle katılmıyorum	Bilmiyor
--	------------------	------------------------	-----------------------	-------------------------	-------------------------	----------

NT (542)	1	Devlet hayatlarımıza çok fazla müdahale ediyor	1	2	3	4	5
MT (543)	2	(SPLIT A) Çevreyi etkileyecek olsa bile, ekonomik büyüme, Türkiye için öncelikli olmalıdır.	1	2	3	4	5

MT (544)	3	(SPLIT B) Ekonomik büyümeyi etkileyecek olsa bile, çevreyi korumak Türkiye için öncelikli olmalıdır.	1	2	3	4	5
NT (545)	4	Serbest rekabet, ekonomik refahın en iyi garantisidir.	1	2	3	4	5

EB71.3 QC1a

RT HERKESE SORULACAK

NT	QD3	Yakın gelecekte yaşam tarzımızda şimdi size okuyacağım değişiklikler meydana gelecek olsa, bunun iyi bir şey mi, kötü bir şey mi, yoksa ne iyi ne de kötü bir şey mi olacağını düşünürdünüz?
----	-----	--

RT HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALINIZ

NT		ŞIKLARI OKUYUNUZ	İyi bir şey mi olur	Kötü bir şey mi olur	Ne iyi ne kötü bir şey mi olur	Bilmiyor
----	--	------------------	---------------------	----------------------	--------------------------------	----------

NT (550)	1	Para ve mal / mülke daha az önem verilmesi	1	2	3	4
NT (551)	2	Teknolojinin gelişmesine daha çok önem verilmesi	1	2	3	4

EB71.3 QC2

NT	QD4	Kendi alım gücünüzü, yani günlük hayatınızda hanenizin satın alabileceği şeyleri düşündüğünüzde, şimdiki durumunuzu beş yıl önceki durumunuzla karşılaştırırsanız, durumunuzda gelişme mi olduğunu, durumunuzun aynı mı kaldığını, yoksa durumunuzun kötüye mi gitmiş olduğunu söylersiniz?
----	-----	---

NT		Durumumda gelişme oldu	(552)	1
NT		Durumum aynı kaldı		2
NT		Durumum daha kötüye gitti		3
NT		Bilmiyor		4

EB71.1 QA12

NT	QD5	Genel olarak, şimdiki çocukların yaşamının sizin kuşağınızdakilerin yaşamından daha kolay mı olacağını, daha zor mu olacağını yoksa ne daha kolay ne daha zor olacağını mı düşünüyorsunuz?
----	-----	--

(553)

NT	Daha kolay olacak	1
NT	Daha zor olacak	2
NT	Ne daha kolay ne de daha zor olacak	3
NT	Bilmiyor	4

EB71.1 QA14

TT QD6a'YI CY(KTT)'DE SORMAYINIZ - CY(KTT) QD6b'YE GİDİNİZ

NT QD6a “Türkiye’de yaşayan çocuklar eğer başka bir ülkeye göç ederlerse, daha iyi bir hayatları olur” ifadesine katılma eğiliminde misiniz yoksa katılmama eğiliminde misiniz?

NT	Katılma Eğilimindeyim	(554) 1
NT	Katılmama Eğilimindeyim	2
NT	Duruma göre değişir (OKUMAYIN)	3
NT	Bilmiyor	4

EB70.1 QA23 TREND

RT HERKESE SORULACAK

MT QD7 Okuyacağım listede, hangi üç değer sizin için kişisel olarak en önemlileridir?

RT KART GÖSTERİN - SEÇENEKLERİ OKUYUN - EN FAZLA 3 CEVAP ALIN

NT	Kanunun üstünlüğü	(556-569) 1,
NT	İnsan hayatına saygı	2,
NT	İnsan hakları	3,
NT	Bireysel özgürlük	4,
NT	Demokrasi	5,
NT	Barış	6,
NT	Eşitlik	7,
NT	Dayanışma,diğerlerine destek	8,
NT	Hoşgörü	9,
NT	Din	10,
NT	Kişisel tatmin	11,
NT	Diğer kültürlere saygı	12,
MT	Hiçbiri (Okumayınız)	13,
NT	Bilmiyor	14,

EB69.2 QD2 TREND MODIFIED

MT QD8 Okuyacağım hangi üç değer, Avrupa Birliği'ni en iyi şekilde temsil eder?

RT KART GÖSTERİN - SEÇENEKLERİ OKUYUN - EN FAZLA 3 CEVAP ALIN

NT	Kanunun üstünlüğü	(570-583) 1,
----	-------------------	--------------

NT	İnsan hayatına saygı	2,
NT	İnsan hakları	3,
NT	Bireysel özgürlük	4,
NT	Demokrasi	5,
NT	Barış	6,
NT	Eşitlik	7,
NT	Dayanışma,diğerlerine destek	8,
NT	Hoşgörü	9,
NT	Din	10,
NT	Kişisel tatmin	11,
NT	Diğer kültürlere saygı	12,
MT	Hiçbiri (Okumayınız)	13,
NT	Bilmiyor	14,

EB69.2 QD3

NT DEMOGRAFİ SORULARI

NT	D1	Politik konularda insanlar “sol” ve “sağ”dan bahsederler. Kendi görüşlerinizi bu ölçekte nereye koyardınız?
----	----	---

ANKETÖR DİKKAT! KART GÖSTERİN. HERHANGİ BİR YÖNLENDİRMEDE BULUNMAYIN, GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SORUYU YANITLAMAKTA TEREDDÜT EDERSE SORUYU YENİDEN YÖNELTİN

RT (830-831)

Sol	2	3	4	5	6	7	8	9	Sağ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

NT

NT	Cevap vermeyi reddetti (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	11
----	--	----

NT	Bilmiyor	12
----	----------	----

EB71.3 D1

RT D2-D6 SORULARI YOK

NT	D7	Şu anki durumunuzu en iyi açıklayan numarayı bana belirtir misiniz?
----	----	---

RT ANKETÖR DİKKAT! KART GÖSTERİN ve ŞIKLARI OKUYUN. TEK CEVAP ALIN

(832-833)

NT	EVLENMİŞ YA DA YENİDEN EVLENMİŞ	
NT	Çocuksuz yaşıyor	1
NT	Bu evlilikten olan çocuklarla birlikte yaşıyor	2
NT	Önceki bir evlilikten olan çocuklarla birlikte yaşıyor	3
NT	Bu evlilikten ve önceki bir evlilikten olan çocuklarla birlikte yaşıyor	4
NT	BEKAR, PARTNERİYLE BİRLİKTE YAŞIYOR	
NT	Çocuksuz yaşıyor	5
NT	Bu birliktelikten olan çocuklarla birlikte yaşıyor	6
NT	Önceki bir birliktelikten olan çocuklarla birlikte yaşıyor	7

NT	Bu birliktelikten ve önceki bir birliktelikten olan çocuklarla birlikte yaşıyor	8
NT	BEKAR	
NT	Çocuksuz yaşıyor	9
NT	Çocuklarla birlikte yaşıyor	10
NT	BOŞANMIŞ YA DA AYRILMIŞ	
NT	Çocuksuz yaşıyor	11
NT	Çocuklarla birlikte yaşıyor	12
NT	DUL	
NT	Çocuksuz yaşıyor	13
NT	Çocuklarla birlikte yaşıyor	14
NT	Diğer (OKUMAYINIZ)	15
NT	Reddediyor ((OKUMAYINIZ)	16

EB72.3 D7

NT D8 Tam zamanlı öğrenciliği bitirdiğinizde kaç yaşındaydınız?

HALEN ÖĞRENCİ İSE 00 KODLAYINIZ. EĞER HİÇ TAM ZAMANLI EĞİTİM ALMADIYSA 01; CEVAP VERMEYİ REDDETTİ İSE 98; CEVAP YOK İSE 99 KODLAYINIZ.

RT (834-835)

--	--

EB72.3 D8

RT D9 SORUSU YOK

NT D10 CİNSİYET

(836)

NT	ERKEK	1
NT	KADIN	2

EB72.3 D10

NT D11 Kaç yaşındasınız?

(837-838)

--	--

EB72.3 D11

RT D12-D14 SORULARI YOK

RT D15b YALNIZCA D15a'da 1-4 ARASI YANIT VERİLDİYSE, YANİ KİŞİ ŞU ANDA ÜCRETLİ BİR İŞTE ÇALIŞMIYORSA SORULACAK

NT D15a Şu andaki işinizi öğrenebilir miyim?

NT D15b Geçmişte hiç ücretli bir işte çalıştınız mı? Son işiniz neydi?

(839-840)

(841-842)

		D15a	D15b
		Şu andaki işim	Eski işim
NT	NT	ÇALIŞMIYOR	
		Şu anda bir işi olmayan ve evin genel alışverişinden ve bakımından sorumlu kişi	1
NT		Öğrenci	2
NT		İşsiz ya da geçici olarak çalışmıyor	3
NT		Emekli ya da sağlık nedeniyle çalışmıyor	4
NT		KENDİ HESABINA ÇALIŞAN	
NT		Çiftçi	5
NT		Balıkçı	6
NT		Profesyonel (avukat, doktor, muhasebeci, mimar...)	7
NT		Esnaf, zanaatkar, diğer kendi hesabına çalışan	8
NT		Şirket sahibi, iştirakçi (tek sahip ya da ortak)	9
NT		ÜCRETLİ ÇALIŞAN	
		Ücretli profesyonel (doktor, avukat, muhasebeci, mimar)	10
NT		Üst düzey yönetici (Yönetim Kurulu Başkanları, genel direktörler, diğer üst düzey yönetici)	11
NT		Orta kademe yönetici, diğer yönetici (departman sorumlusu, ilk kademe yönetici, öğretmen, teknisyen)	12
NT		Çoğunlukla masa başında iş yapan	13
NT		Çoğunlukla seyahat halinde iş yapan (satış sorumlusu, şoför gibi, ...)	14
NT		Çoğunlukla masa başında değil de hizmet vererek iş yapan (hastane, restoran, polis, itfaiye çalışanı gibi, ...)	15
NT		Supervizör / ustabaşı	16
NT		Vasıflı işçi	17
NT		Diğer (vasıfsız) işçi, hizmetli	18
NT		HIÇ ÜCRETLİ İŞTE ÇALIŞMAMIŞ	19

EB72.3 D15a&b

RT D16-D24 SORULARI YOK

NT D25 Yaşadığınız yeri size okuduğum şıklardan hangisi en iyi tanımlamaktadır?

RT ŞIKLARI OKUYUNUZ

		(843)
NT	Kırsal alan veya köy	1
NT	Küçük veya Orta ölçekli il	2
NT	Büyük ölçekli il	3
NT	Bilmiyor	4

EB72.3 D25

RT D26-D39 ARASI SORULAR YOK

NT D40a Hanenizde 15 yaş ve üzeri, kendiniz dahil kaç kişinin yaşadığını söyler misiniz?

RT	YAZINIZ (844-845) <input type="text"/>
----	--

EB72.3 D40a

NT	D40b	Hanenizde 10 yaş altı kaç çocuğun yaşadığını söyler misiniz?
----	------	--

RT	YAZINIZ (846-847) <input type="text"/>
----	--

EB72.3 D40b

NT	D40c	Hanenizde 10 ila 14 yaşlarında kaç çocuğun yaşadığını söyler misiniz?
----	------	---

RT	YAZINIZ (848-849) <input type="text"/>
----	--

EB72.3 D40c

RT	D41 VE D42 SORULARI YOK
----	-------------------------

NT	D43a	Hanenizde sabit hatlı telefon var mı?
----	------	---------------------------------------

NT	D43b	Şahsınıza ait bir cep telefonu var mı?
----	------	--

		(850)	(851)
NT		D43a	D43b
NT		Sabit Hatlı	Cep telefonu
NT	Evet	1	1
NT	Hayır	2	2

EB72.3 D43a D43b

TT	D44'TEN D59'A SORU YOK
----	------------------------

NT	D60	Son 12 ay içerisinde, ay sonunda gelen faturaları ödemekte güçlük çektiniz mi?
----	-----	--

RT	ANKETÖR DİKKAT! KART GÖSTERİN ve ŞIKLARI OKUYUN. TEK CEVAP ALIN
----	---

		(852)
NT	Çoğu zaman	1
NT	Arada sırada	2
NT	Neredeyse hiçbir zaman / Hiçbir zaman	3
NT	Cevap vermeyi reddetti (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	4

EB72.3 D60

NT	D61	Şimdi size göstereceğim skalada "1" "Toplumdaki en düşük düzey", "10" "Toplumdaki en yüksek düzey" anlamına gelmektedir. Siz kendinizi bu skalada nereye koyarsınız?
----	-----	--

RT	KART GÖSTERİN - TEK CEVAP ALIN
----	--------------------------------

		(853-854)
NT	1 Toplumdaki en düşük düzey	1
NT	2	2
NT	3	3
NT	4	4
NT	5	5
NT	6	6
NT	7	7
NT	8	8
NT	9	9
NT	10 Toplumdaki en yüksek düzey	10
NT	Cevap vermeyi reddetti (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	11

EB72.3 D61

NT	D62	İnterneti nerede kullandığınızı söyler misiniz?
----	-----	---

RT	KART GÖSTERİN - HER İFADE İÇİN TEK CEVAP ALIN
----	---

NT		ŞIKLARI OKUYUNUZ	Hergün / Hemen hemen hergün	Haftada iki ya da üç kez	Hemen hemen haftada bir kez	Ayda iki veya üç kez	Ayda iki veya üç kereden daha seyrek	Hiç	İnte rnet erişi mim yok (Ok uma yını z)	
NT	(855)	1	İnterneti evde, kendi evimde kullanıyorum	1	2	3	4	5	6	7
NT	(856)	2	İnterneti çalıştığım yerde kullanıyorum	1	2	3	4	5	6	7
NT	(857)	3	İnterneti başka bir yerde (okul, üniversite, İnternet-cafe, vs.) kullanıyorum	1	2	3	4	5	6	7

EB72.3 D62

NT	Görüşme Protokolü
----	-------------------

NT	P1	GÖRÜŞME TARİHİ
----	----	----------------

	(878-879)	(880-881)						
NT	<table><tr><td></td><td></td><td>Gün</td></tr></table>			Gün	<table><tr><td></td><td></td><td>Ay</td></tr></table>			Ay
		Gün						
		Ay						

EB72.3 P1

NT	P2	Görüşmenin başlangıç saati
----	----	----------------------------

RT	24 saatlik zaman aralığını kullanın		
	(882-883)		(884-885)
NT		Saat	Dakika
EB72.3 P2			
NT	P3	GÖRÜŞMENİN SÜRESİ	
	(886-888)		
NT			Dakika
EB72.3 P3			
NT	P4	Görüşme sırasında siz dahil kaç kişi vardı?	
			(889)
NT	İki (anketör dahil)		1
NT	Üç		2
NT	Dört		3
NT	Beş ya da daha fazla		4
EB72.3 P4			
NT	P5	Görüşülen kişinin işbirliği düzeyi	
			(890)
NT	Mükemmel		1
NT	İyi		2
NT	Orta		3
NT	Kötü		4
EB72.3 P5			
NT	P6	YERLEŞİM YERİNİN BÜYÜKLÜĞÜ	
RT	BÖLGESEL KODLAR		
	(891-892)		
EB72.3 P6			
NT	P7	BÖLGE KODU	
RT	BÖLGESEL KODLAR		
	(893-894)		
EB72.3 P7			
NT	P8	POSTA KODU	
	(895-902)		

--	--	--	--	--	--	--	--

EB72.3 P8

NT P9 ÖRNEK NOKTASI KODU

(903-
910)

--	--	--	--	--	--	--	--

EB72.3 P9

NT P10 ANKETÖR KODU

(911-
918)

--	--	--	--	--	--	--	--

EB72.3 P10

RT

SADECE LU'DA, BE'DE, ES'DE, FI'DA, EE'DE, LV'DE, MT'DE, TR'DE VE FYROM'DA SORULACAKTIR.

NT P13 GÖRÜŞMENİN HANGİ DİLDE GERÇEKLEŞTİĞİ

(919)

NT Türkçe

1

NT Diğer

2

NT *

3

EB72.3 P13